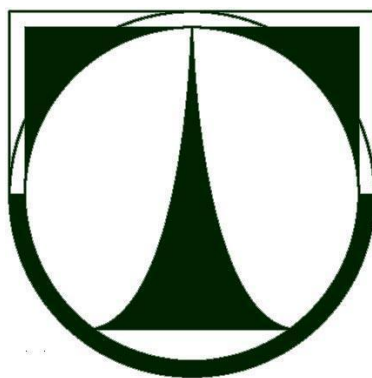

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2011

Bc. Veronika Šturmová

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Studijní program: **N 6202 – Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Pojišťovnictví**

Pojistné podvody

The Insurance Frauds

DP – EF – KPO – 2011 – 15
Bc. Veronika Šturmová

Vedoucí práce: Ing. Václav Křivohlávek, CSc., katedra pojišťovnictví
Konzultant: JUDr. Magdalena Wawerková, Česká pojišťovna, a.s.

Počet stran: 89 Počet příloh: 2

Datum odevzdání: 06. 05. 2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Veronika ŠTURMOVÁ
Osobní číslo: E09000138
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Pojišťovnictví
Název tématu: Pojistné podvody
Zadávací katedra: Katedra pojišťovnictví

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Základní pojmy
2. Pojistný podvod v pojišťovnictví ČR, EU a světa
3. Analýza pojistného podvodu z hlediska výskytu, četnosti a dopadů
4. Možnosti snížení výskytu a dopadů pojistných podvodů
5. Návrh řešení
6. Zhodnocení přínosu diplomové práce

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

65 normostran

Forma zpracování diplomové práce:

tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

DUCHÁČKOVÁ, E. Principy pojištění a pojišťovnictví. 1. vyd. Praha: Ekopress, s. r. o., 2003. 178 s. ISBN 80-86119-67-X.

Kolektiv autorů. Pojistné rozpravy : pojistně-teoretický bulletin. Praha : Česká asociace pojišťoven, 2009. 126 s. ISSN: 0862-6162.

Kolektiv autorů. Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů. 1. vyd. Praha: Public History, 1998, 328s. ISBN 80-902193-2-2.

KONRÁD, Z. Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. 3. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. 219 s. ISBN 80-7251-1.

RŮŽEK, J. Jak předcházet podvodům v pojišťovnictví. Pojistný obzor, 2005, roč. 82, č.9, s. 12-13. ISSN 0032-2393.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Václav Křivohlávek, CSc.

Katedra pojišťovnictví

Konzultant diplomové práce:

JUDr. Magdalena Wawerková

Česká pojišťovna, a.s.

Datum zadání diplomové práce: 31. října 2010

Termín odevzdání diplomové práce: 6. května 2011

doc. Dr. Ing. Olga Hasprová

děkanka

doc. Ing. Arnošt Böhm, CSc.

vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2010

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultanty.

V Liberci, 06. 05. 2011

Podpis .....

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu diplomové práce panu Ing. Václavu Křivohlávkovi, CSc. z Katedry pojišťovnictví za odborný dohled, podnětné připomínky a poskytnutí metodických rad při zpracování mé diplomové práce. Zároveň chci poděkovat paní JUDr. Magdaleně Wawerkové z České pojišťovny za konzultace, cenné informace a poskytnuté podklady potřebné pro vypracování práce. V neposlední řadě děkuji své rodině za podporu během mého studia.

Anotace

Diplomová práce uvádí do problematiky pojistného podvodu v České republice. Pojistný podvod je definován z hlediska trestně právního a je porovnán s předchozí právní úpravou pojistného podvodu. V práci jsou zmíněny i jiné právní skutečnosti, které mají spojitost s pojistným podvodem. Pozornost je také věnována popsání případů pojistného podvodu v jednotlivých segmentech pojištění. V práci je analyzován a hodnocen současný stav pojistných podvodů na základě statistik specializovaných útvarů pojišťoven, které se zabývají odhalováním trestného činu pojistného podvodu a orgánů činných v trestním řízení. Část textu představují registry v bankovním a nebankovním sektoru, které mohou sloužit jako inspirace pro pojišťovací sektor, protože svůj účel plní prozatím velmi efektivně a zároveň mají některé atributy společné. Cílem této práce je navrhnout řešení, které by mělo za následek vyšší odhalenost pojistných podvodů.

Klíčová slova

Detekce pojistného podvodu

Pachatel pojistného podvodu

Pojistitel

Pojistná událost

Pojistné plnění

Pojistník

Pojistný podvod

Registr pojistných podvodů

Úvěrový registr

Annotation

This diploma thesis introduces the issue of insurance fraud in the Czech Republic. The insurance fraud is defined in terms of criminal law and is compared with the previous legislation of insurance fraud. In this thesis are also mentioned other legal facts that are linked to the insurance fraud. Attention is paid to the description of cases of the insurance fraud in the particular insurance segments. In this thesis is analyzed and evaluated the present status of the insurance frauds based on the statistics of specialized insurance divisions engaged in detecting the crime of insurance fraud, and authorities active in criminal proceedings. Part of the text brings in registers in banking and non-banking sectors that can serve as an inspiration for the insurance sector because they accomplish their requirements effectively and at the same time have some attributes in common. The objective of this thesis is to propose a solution that would result in a higher detection of insurance fraud.

Key Words

Detection of insurance fraud

Criminal of insurance fraud

Insurer

Insured accident

Insurance benefit

Policy holder

Insurance fraud

Database of insurance claims

Credit Bureau

Obsah

Úvod	14
1 Pojistná smlouva	16
1.1 Základní subjekty pojištění	17
1.2 Pojmy pojistné smlouvy	17
2 Obecný podvod a pojistný podvod	19
2.1 Podvod	19
2.2 Pojistný podvod	20
2.2.1 Profily pachatelů pojistného podvodu	21
2.3 Vývoj trestního zákona postihující trestný čin pojistného podvodu	22
2.4 Pojistný podvod jako trestný čin	25
2.4.1 Původní znění trestního zákona postihující pojistný podvod	26
2.4.2 Nové znění trestního zákona postihující pojistný podvod	27
2.5 Výklad skutkové podstaty trestného činu pojistného podvodu	28
2.6 Právní předpisy související s trestným činem pojistného podvodu	29
2.7 Pojistný podvod v souvislosti se zákonem o pojišťovnictví a silničním provozu	30
3 Podvod v různých segmentech pojištění	32
3.1 Pojištění vozidel	32
3.1.1 Podvodné jednání v kategorii pojištění vozidel	33
3.2 Pojištění přepravy	35
3.2.1 Podvodné jednání v kategorii pojištění přepravy	37
3.3 Pojištění majetku a odpovědnosti	38
3.3.1 Pojištění majetku	38
3.3.2 Pojištění odpovědnosti	41
3.3.3 Podvodné jednání v kategorii pojištění majetku a odpovědnosti	44
3.4 Pojištění osob	46
3.4.1 Podvodné jednání v kategorii pojištění osob	48
3.5 Podvodné jednání v pojištění	50
3.6 Pojistný podvod v zahraničí	52
4 Registry	56
4.1 Úvěrové registry	56
4.1.1 Centrální registr úvěrů	57
4.1.2 Bankovní registr clientských informací	59
4.1.3 Nebankovní registr clientských informací	61

4.1.4	Registr FO a registr IČ sdružení SOLUS	64
4.1.5	Centrální registr dlužníků	65
4.2	Registry v pojišťovacím sektoru	67
4.2.1	Nehodové centrum pojišťoven	67
4.2.2	Centrální registr vozidel	67
4.2.3	Databáze škod povinného ručení	68
4.2.4	Připravované projekty.....	69
4.2.5	Registr pojistných podvodů	69
5	Možnosti řešení	74
5.1	Zhodnocení současného stavu v oblasti pojistných podvodů	74
5.2	Návrhy na možné změny situace v pojišťovnictví.....	76
	Závěr	78
	Seznam použité literatury	81
	Seznam příloh	
	Příloha A: Přehledy statistik pojistného podvodu v České republice	

Seznam ilustrací

Obr. 1: Počet šetřených případů pojistného podvodu v kategorii pojištění vozidel v ČR v období od roku 2004 do roku 2010	34
Obr. 2: Uchráněná hodnota před vyplacením v tis. Kč v letech 2004 - 2010.....	34
Obr. 3: Počet šetřených případů pojistného podvodu v kategorii pojištění přepravy v ČR v období od roku 2004 do roku 2010	37
Obr. 4: Uchráněná hodnota před vyplacením v tis. Kč v letech 2004 - 2010.....	38
Obr. 5: Členění pojištění majetku.....	39
Obr. 6: Členění pojištění odpovědnosti	41
Obr. 7: Počet šetřených případů pojistného podvodu v kategorii pojištění majetku a odpovědnosti v ČR v období od roku 2004 do roku 2010.....	45
Obr. 8: Uchráněná hodnota před vyplacením v tis. Kč v letech 2004 - 2010.....	45
Obr. 9: Členění pojištění osob	46
Obr. 10: Počet šetřených případů pojistného podvodu v kategorii pojištění osob v ČR v období od roku 2004 do roku 2010	48
Obr. 11: Uchráněná hodnota před vyplacením v tis. Kč v letech 2004 - 2010.....	49
Obr. 12: Celkový počet šetřených případů pojistného podvodu v ČR v období od roku 2004 do roku 2010.....	50
Obr. 13: Celková uchráněná hodnota před vyplacením v tis. Kč v letech 2004 - 2010	51
Obr. 14: Počet stíhaných a vyšetřovaných osob Policí ČR za trestný čin pojistného podvodu	51
Obr. 15: Tok informací u databáze CRÚ.....	58
Obr. 16: Tok informací v databázi BRKI	60
Obr. 17: Tok informací v databázi NRKI.....	63
Obr. 18: Informační cesty v databázi CERD	66
Obr. 19: Výměna dat mezi pojišťovnami	71

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled pojistného podvodu v kategorii pojištění vozidel	90
Tabulka 2: Přehled pojistného podvodu v kategorii pojištění přepravy	90
Tabulka 3: Přehled pojistného podvodu v kategorii pojištění majetku a odpovědnosti.....	91
Tabulka 4: Přehled pojistného podvodu v kategorii pojištění osob.....	91
Tabulka 5: Přehled pojistného podvodu ve všech segmentech pojištění.....	92

Seznam použitých zkratek, značek a symbolů

BRKI – Bankovní registr klientských informací
CBCB - Czech Banking Credit Bureau
CCB – Czech Credit Bureau
CERD – Central Registr of Debtors (Centrální registr dlužníků)
CRIF – Centrale Rischi Finanziaria
CRÚ – Centrální registr úvěrů
ČAP – Česká asociace pojišťoven
ČKP – Česká kancelář pojistitelů
ČNB – Česká národní banka
ČR – Česká republika
EU – Evropská unie
FO – fyzická osoba
IAIFA – Mezinárodní asociace agentur pro pojistný podvod
IČO – Identifikační číslo obchodníka
LLCB - Leasing & Loan Credit Bureau
NRKI – Nebankovní registr klientských informací
ř. z. – Říšský zákoník
Sb. – sbírky
SOLUS – Sdružení na ochranu leasingu a úvěrů spotřebitelům
TZ – trestní zákon

Úvod

Dané téma „Pojistné podvody“ jsem si vybrala pro svou diplomovou práci proto, že jako studentka pojišťovnictví jsem se do této doby minimálně setkávala s tímto fenoménem dnešní doby a myslím si, že je vhodné získat více informací o této problematice, které mě nejenom obohatí při studiu, ale budou mi nápomocny i při vykonávání mé budoucí práce. Tato diplomová práce se pro mě stala možností, jak proniknout do této oblasti.

Po nezbytné analýze problematiky z hlediska pojmů, možností existence podvodů, jejich segmentace a po průzkumu v zahraničí se budu věnovat možnosti vytvoření registru podezřelých pojistných událostí pro pojišťovny, který by jim jistě ulehčil práci v odhalování pojistného podvodu. Problematika úzce souvisí s cílem předkládané diplomové práce, kterým je zhodnocení možnosti vytvoření daného registru pro pojišťovací instituce.

Východiskem předkládané diplomové práce jsou dostupné publikace na téma pojistných podvodů, kterých ovšem není mnoho, internetové zdroje o dané problematice, podklady ČAP a materiály, které mi poskytl pan Ing. Křivohlávek a také konzultace s odborníky. Každá kapitola v mé práci vyvozuje určité důsledky pro pojistitele a možnosti, jak s podvodem zacházet. Důsledky, které mi z toho vyplynou, zhodnotím a shrnu v závěru práce.

V první kapitole se zaměřuji na pojistnou smlouvu jako takovou. Budu analyzovat, jaké subjekty v rámci pojistné smlouvy figurují a s jakými termíny se můžeme při sjednávání pojistné smlouvy setkat. Tato kapitola má své opodstatnění právě v tom, že pojistné podvody mohou souviset s pojistnými smlouvami a de facto už u sjednávání pojistných smluv k nim může dojít nebo mohou být připravovány.

V následující kapitole se již budu zabývat podvodem jako takovým. Nejprve se budu věnovat obecnému podvodu a pak se již plně soustředit na pojistný podvod. Definuji profily pachatelů a blíže se budu orientovat na vymezení podvodu trestním zákonem. Stručně objasním vývoj postihu pojistného podvodu v rámci zákona a budu se zabývat

změnami, které nastaly po poslední změně trestního zákona. V závěru této kapitoly ještě doplním souvislosti mezi trestným činem pojistného podvodu a jinými právními předpisy.

V třetí části se již budu zabývat skutečnými údaji o pojistném podvodu v České republice. Podle ČAP si rozdělím celý pojišťovací trh na čtyři segmenty, u kterých nejprve stručně vysvětlím druhy pojištění, jenž do něj zařadím a následně uvedu případy možného páchání pojistného podvodu v daném segmentu pojištění. Tuto teorii doložím grafickým vyjádřením a slovním okomentováním změn, které nastaly během sledovaného časového období. V rámci této kapitoly také prozkoumám zahraniční trh, který je také postižen pojistným podvodem a který následně porovná s pojistným trhem a podvodem v České republice.

Poslední část práce bude zaměřena na nové možnosti odhalování pojistných podvodů, zejména pomocí registru podezřelých pojistných událostí. Vycházet chci z porovnání se současnými registry dlužníků u různých finančních institucí. Výsledkem bude zhodnocení možnosti využití jejich konstrukcí pro registr potenciálních a skutečných podvodníků, využitelný pro celý pojistný trh České republiky.

1 Pojistná smlouva

Pojistná smlouva je dvoustranný právní úkon, na jehož základě vzniká smluvní pojištění fyzických nebo právnických osob. Vymezuje základní závazky pojistitele a pojistníka jako vzájemně zavázaných subjektů a částečnou provázanost jejich plnění. Zákon o pojistné smlouvě (zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě) ji vymezuje jako smlouvu o finančních službách, ve které se pojistitel zavazuje v případě vzniku nahodilé události poskytnout ve sjednaném rozsahu pojistné plnění a pojistník se zavazuje platit pojistiteli pojistné. Obsahem smlouvy jsou práva a povinnosti smluvních stran. Součástí pojistné smlouvy jsou pojistné podmínky vydané pojistitelem, se kterými musí být pojistník před uzavřením smlouvy seznámen.¹ Musí být vždy uzavřena písemně a podepsaná oběma zúčastněnými stranami, s výjimkou pojištění s pojistnou dobou kratší než 1 rok. Pojistnou smlouvu lze sjednat i ve prospěch jiného subjektu než toho, kdo pojištění uzavřel.² Jsou v ní obsaženy základní údaje o pojistiteli, pojistníkovi, popřípadě oprávněné osobě a jejich identifikační údaje. Zároveň vymezuje pojistné nebezpečí, výše pojistného a jeho splatnost, určení o jaké pojištění se jedná, zda o běžné nebo jednorázové, pojistná událost a doba trvání pojištění.

Pojistné podmínky - nedílná součást pojistné smlouvy

- zpracovává je pojistitel pro jednotlivé typy pojištění,
- obsahují zejména vymezení vzniku, trvání a zániku pojištění, vymezení pojistné události, stanovení podmínek, za kterých nevzniká pojistiteli povinnost poskytnout pojistné plnění, způsob určení rozsahu pojistného plnění a jeho splatnost,
- pojistník s nimi musí být před uzavřením pojistné smlouvy prokazatelně seznámen (kromě smlouvy uzavřené formou obchodu na dálku).

---

¹ JELÍNEK, J.; A KOL. *Trestní právo hmotné – obecná část, zvláštní část*. 2. vyd. Praha: Linde Praha, a. s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2006, s. 700 – 701

² DAŇHEL, J.; A KOL. *Pojistná teorie*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2005, s. 49

1.1 Základní subjekty pojištění

Pojistitel – právnická osoba, která je oprávněna provozovat pojištění, tj. pojišťovna nebo jiný subjekt, jemuž bylo uděleno povolení k pojišťovací činnosti (agent, makléř).

Pojistník - osoba, která uzavřela s pojistitelem pojistnou smlouvu. Je oprávněn měnit její obsah nebo ji vypovědět. Je povinen platit pojistné. Má právo stanovit obmyšleného pro případ, že pojistnou událostí je smrt pojištěného. Může být zároveň pojištěným.

Pojištěný – osoba, na jejíž majetek, život, zdraví anebo odpovědnost za škodu se pojištění vztahuje. Má právo na plnění.

Oprávněná osoba - osoba, které vzniká v důsledku pojistné události právo na pojistné plnění.

Obmyšlený – oprávněná osoba, které vzniká právo na výplatu sjednaného pojistného plnění v případě smrti pojištěného. Určuje ji pojistník a specifikuje ji jménem nebo vztahem k pojištěnému. Pokud není pojistník zároveň pojištěným, může tak učinit pouze se souhlasem pojištěného.

Poškozený - osoba, která utrpěla škodu na majetku, životě nebo zdraví, za níž podle platných právních předpisů odpovídá někdo jiný.³

1.2 Pojmy pojistné smlouvy

Pojistné – cena za sjednanou službu (pojištění).

Běžné pojistné – pojistné stanovené za určité časové období dohodnuté v pojistné smlouvě.

Jednorázové pojistné – pojistné zaplacené za celou dobu trvání pojištění.

Pojistná částka – částka, která je uvedena v pojistné smlouvě a která udává buď velikost pojistného plnění, nebo horní hranici velikosti pojistného plnění.

Pojistná doba – doba, na kterou je pojištění sjednáno. Může být sjednána na dobu určitou, nebo neurčitou.

---

³ Ducháčková, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 1. vyd. Praha: Ekopress, s. r. o., 2003, s. 164-166

Riziko – možnost vzniku události s výsledkem odchylným od určeného cíle s určitou pravděpodobností.

Pojistné nebezpečí – možná příčina vzniku pojistné události.

Pojistná událost – nahodilá skutečnost vymezená v pojistné smlouvě nebo ve zvláštním právním předpisu, na který se pojistná smlouva odvolává. S touto skutečností je spojen vznik povinnosti pojistitele poskytnout pojistné plnění.

Pojistné plnění – peněžní částka vyplacená pojistitelem po vzniku pojistné události. U obnosových pojištění se jedná o výplatu pojistného plnění ve výši pojistné částky, zatímco u škodového pojištění je vyplacena výše škody.

Likvidace pojistné události – činnosti spojené s vyřizováním pojistné události, které zahrnují šetření pojišťovny nutné ke zjištění povinnosti a rozsahu plnit a stanovení velikosti pojistného plnění.

Spoluúčast – částka, kterou se pojištěný podílí na pojistné události. Může být určena nejčastěji procentem nebo pevnou částkou.

Výluky z pojištění – věci nebo rizika, na které se nevztahuje pojištění. Škody na nich nebo jimi způsobené nebude pojišťovna hradit.⁴

---

⁴ Ducháčková, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 1. vyd. Praha: Ekopress, s. r. o., 2003, s. 164-166

2 Obecný podvod a pojistný podvod

2.1 Podvod

Trestní zákon původně obsahoval pouze skutkovou podstatu trestného činu podvodu podle § 250 (zákon č. 140/1961 Sb., trestního zákona). Novela trestního zákona z roku 1997 (zákon č. 253/1997 Sb., trestního zákona) upravila obecnou skutkovou podstatu podvodu a zakotvila do trestního zákona další dvě zvláštní skutkové podstaty trestných činů, a to trestného činu pojistného podvodu a úvěrového podvodu.⁵

Podvod je trestný čin majetkového rázu, kterého se dopustí ten, kdo využije něčí omyl nebo zamlčí podstatné skutečnosti, které následně vedou k nemalým škodám na majetku poškozeného a zároveň mohou vést k obohacení pachatele. V případě prokázání může být pachatel odměněn odnětím svobody až na dvě léta, popřípadě mu může být zakázána provozovaná činnost. Pokud je pachatel v konání této trestné činnosti nepoučitelný a opakovaně se nechá přistihnout, může být odsouzen až ke třem létům vězení. V případě větších škod se může hranice pohybovat u pěti let, popřípadě může být řešena peněžním trestem⁶.

Tento typ trestného činu může také pachatel spáchat jako člen organizované skupiny, nebo jako osoba, která by měla hájit zájmy poškozeného. V tomto případě může být pachatel odsouzen k odnětí svobody až na osm let. Stejnou délku trestu také obdrží pachatel, který spáchal tento trestný čin v době ohrožení státu, za živelné pohromy nebo jím způsobil značnou škodu⁷.

Odnětím svobody až na deset let bude pachatel potrestán, pokud způsobil škodu velkého rozsahu nebo provedl tento čin za účelem snadnějšího provedení trestného činu vlastizrady,

---

⁵ JELÍNEK, J.; A KOL. *Trestní právo hmotné – obecná část, zvláštní část*. 2. vyd. Praha: Linde Praha, a. s. – Právnícké a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2006, s. 694

⁶ § 209, zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁷ § 209, zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

teroristického útoku nebo teroru. Oproti předchozímu trestnímu zákoníku je již trestně postižitelná i samotná příprava trestného činu podvodu⁸.

2.2 Pojistný podvod

Pojistný podvod je charakterizován jako úmyslné klamání jednoho subjektu druhým za účelem získání výhody nebo obohacení, ke kterému by nedošlo, pokud by byl pravdivě objasněn skutečný stav. Podvodné jednání se může projevovat v jakékoliv fázi pojistné smlouvy, to znamená, že škoda nenastala uvedeným způsobem, nevztahuje se na ni pojištěné riziko, nebo z ní nevyplývá povinnost plnit.⁹ Pokud se však pojistná událost skutečně přihodila, může se pojistný podvod projevit tím, že hlášení pro pojišťovnu obsahuje i nepoškozené části pojištěných předmětů nebo je výše škody nadsazena. To je především proto, aby výsledná ztráta byla kryta pojištěním, což se týká hlavně pojištění se spoluúčastí¹⁰.

Pojistný podvod je trestný čin, který řadíme do kategorie majetkové kriminality. Můžeme se s ním setkat jak v oblasti obecné kriminality, tak i v oblasti hospodářské kriminality¹¹. Trestný čin pojistného podvodu má již svoji právní úpravu, proto již nezáleží na tom, jak daný trestný čin posoudí orgány činné v trestním řízení. Dříve ho mohly klasifikovat buď jako pojistný podvod dle § 250a, nebo jako obecný podvod dle § 250 trestního zákona, nyní již existuje samostatný §210 trestního zákona¹².

---

⁸ § 209, zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁹ KONRÁD, Z. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. 3. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999, s. 219

¹⁰ ZUBOVÁ, K. *Metodika vyšetřování pojistných podvodů*. [Diplomová práce]. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta aplikované informatiky, 2007, s. 43

¹¹ KONRÁD, Z. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. 3. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999, s. 219

¹² ZUBOVÁ, K. *Metodika vyšetřování pojistných podvodů*. [Diplomová práce]. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta aplikované informatiky, 2007, s. 43

2.2.1 Profily pachatelů pojistného podvodu

Lidé páchají podvody z různých důvodů a zároveň k nim musí získat příležitost. Podvod také spáchají s větší pravděpodobností, pokud si budou myslet, že jejich šance na odhalení je velmi malá. Hlavním hlediskem pro tyto lidi je, že si provedení podvodu dokážou vnitřně ospravedlnit a zároveň naše společnost vytváří postoj „dělá to přece každý, tak proč ne zrovna já“. Důvody pro spáchání podvodu mohou být například osobní finanční problémy nebo nereálné finanční cíle ve firmě. Také mohou být přesvědčeni o tom, že pokud platí pojistné a nikdy nenárokovali škodu, mají právo na nějakou tu náhradu. I nespokojenost s pojišťovnou jako zaměstnavatelem může mít vliv na spáchání podvodu. Pojišťovny by si měly být těchto možností vědomy a snažit se je eliminovat na minimum. Snížení těchto faktorů může následně pozitivně ovlivnit podnikatelské prostředí, ve kterém pojišťovna existuje a zlepšit její reputaci¹³.

Všeobecný profil pachatele pojistného podvodu lze shrnout určitými projevy. Rodinná situace takové osoby se v poslední době vyvíjela špatně, mohla projít rozvodovým řízením a zároveň je obtížná i její finanční situace. Nelze ji kontaktovat běžným způsobem a často používá falešné poštovní adresy a různá telefonní čísla. Má neobvykle blízké vztahy s již známými podvodníky nebo zločinci. Žadatel o vyplacení pojistného plnění je v partnerském vztahu s osobou, která již spáchala pojistný podvod. Tato osoba žije v prostředí podvodu a její zaměstnání je neobvyklé, popřípadě je samostatně výdělečně činná, čelí disciplinárnímu řízení nebo je nezaměstnaná. Při sjednávání pojistných smluv u jiných institucí se nezmiňuje o předchozím průběhu pojištění. Často podává hlášení pomocí třetích osob a bez potřebných dokumentů v důsledku dohledatelnosti pojišťovnou. V důsledku toho je obtížné určit identitu pojistníka, pojištěného a příjemce pojistného plnění. V rámci pojistného plnění si potom klade vysoké nároky na vyplacenou částku a je tam určitá propojenost mezi jednotlivými nároky. S tím také souvisí velké množství hlášených škodních událostí.¹⁴

---

¹³ *Guidance paper on preventiv, detecting and remedying fraud in instance*, October 2006 [online]. IAIS, 2007, [cit. 2010-12-22]. Dostupné z WWW: http://www.iaisweb.org/temp/Guidance_paper_on_preventing_detecting_and_remedying_fraud_in_insurance.pdf, s. 7

¹⁴ tamtéž, s. 36

Podvodníky můžeme podle frekvence jejich činnosti rozdělit na dvě skupiny pachatelů. První skupinou lidí jsou „příležitostní podvodníci“. Jedná se o osoby, které normálně dodržují pravidla zákona, ale pokud vidí příležitost pro spáchání podvodu, neodolají a provedou ho. Tito lidé si představují, že pojišťovny mají neomezené finanční prostředky, a proto jim přijde přijatelné, aby své náklady, které vyvinuli v předchozích letech na pojištění a nijak je nenárokovali za škodu, získali zpátky v jiné formě. Těmito podvodníky se také mohou stát zaměstnanci pojišťovny, kteří zfalšují výdaje nebo finanční účty pojistitele v prospěch někoho jiného. Druhou skupinou pachatelů jsou „profesionální podvodníci“, pro které je páchaní podvodu výdělečnou činností nebo doplňkem k jeho příjmu. Tito podvodníci se nezaměřují pouze na jednoho pojistitele a pokračují ve své činnosti opakovaně i poté, co jsou odhaleni. Tito lidé se mohou shromažďovat do organizovaných skupin, kde jsou již schopni páchat složité a rozsáhlé podvody. Odhalením těchto skupin pak může dojít ke zjištění, že se podvodu zúčastnili i zaměstnanci pojišťoven, policisté, pracovníci opraven a jiní. Takto získané finanční prostředky mohou sloužit k financování další trestné činnosti¹⁵.

2.3 Vývoj trestního zákona postihující trestný čin pojistného podvodu

Pojistný podvod trápí společnost od samého vzniku pojišťovnictví, proto se snaží na něj reagovat postihem, který je zakotven v trestním zákoně. Jak se vyvíjí vychytralost podvodníků, tak se mění i trestní zákon, který reaguje na potřebu tento zločin minimalizovat. Už v roce 1936 si odborníci pokládali otázku, kdy dochází k trestnému činu pojistného podvodu, zda je to již v případě vyvolání stavu, který tomu předchází nebo až v případě, kdy je uplatňován nárok na náhradu za škodu.

---

¹⁵ *Guidance paper on preventing, detecting and remedying fraud in insurance*, October 2006 [online]. IAIS, 2007, [cit. 2010-12-22]. Dostupné z WWW: http://www.iaisweb.org/temp/Guidance_paper_on_preventing_detecting_and_remedying_fraud_in_insurance.pdf, s. 8

České trestní zákony se vyskytují již od roku 1787, kdy byl poprvé ve Vídni sepsán všeobecný zákoník o zločinech a trestech na ně pod názvem Práva všeobecná nad proviněními jich trestmi. Následně 3. září 1803 vyšel zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích pro celou monarchii (mimo Uher), který se v českém překladu objevil až roce 1804 pod názvem Kniha práv nad přečiněními hrdelními a těžkými řádu městského (totiž policie) přestupky. Ze dne 27. května 1852 se datuje novější forma trestního zákona, a to zákona č. 117/1852 ř. z.¹⁶, o zločinech, přečinech a přestupcích. Trestní zákon od této doby zaznamená ještě další tři obměny. První je ze dne 12. července roku 1950, kdy se vláda usnesla na zákoně č. 86/1950 Sb., trestního zákona, který je následován zákonem č. 140/1961 Sb., trestního zákona ze dne 29. listopadu 1961, jenž se udržel v platnosti až do konce roku 2009. Od 1. ledna 2010 je v platnosti na území naší republiky zákon č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Tento prozatím poslední zákoník byl odsouhlasen již 8. ledna 2009.¹⁷

V následujícím textu je shrnut vývoj trestního zákona a postihu pojistného podvodu od roku 1852 do současné doby.

Trestní zákon z roku 1852

Tento trestní zákon z roku 1803 sice nemá zvláštní ustanovení v užším slova smyslu o pojišťovacím podvodu, v širším slova smyslu však zahrnuje typický případ pojistného podvodu. Jedná se o žhářství, které je zahrnuto v §§ 169 a §§ 170 v hlavě XX. Žhářství předpokládá zpravidla úmysl způsobit oheň značného rozsahu na cizím majetku. Pachatelem je ten podle §§ 169, kdo zapálí svou věc nebo cizí majetek, aby tímto úmyslem poškodil pojišťovnu. Podvodem je také vinen pachatel podle §§ 170, zapálí-li svůj majetek, aniž by byl cizí majetek v nebezpečí, ale hrozí, že bude tento majetek zasažen ohněm a pachatel se tím snaží poškodit někoho jiného nebo uvést podezření na někoho jiného.¹⁸

---

¹⁶ Říšský zákoník

¹⁷ *Trestní zákon*. [on-line]. Encyklopedie o právu, 2010 [cit. 2010-12-07]. Dostupný z WWW: <http://iuridictum.pecina.cz/w/Trestn%C3%AD_z%C3%A1kon>

¹⁸ SOLNAR, V. *Pojišťovací podvod*. [Studie kriminálně politická]. Praha: Knihovna sborníku věd právních a státních, 1936, s. 15-16

Trestnost zapálení majetku není omezena jen na majetek značného rozsahu, ale záleží na vlastnictví tohoto majetku. Pachatel trestného činu podle §§ 169 a 170 je podle tohoto zákona pouze vlastník. Pokud je k tomuto trestnému činu nabádám někdo jiný od vlastníka majetku, je již posuzován podle §§ 166 trestního zákona, kdy se jedná o vlastníka, který je vinen žhářstvím na cizím majetku. Obtíže z určení trestnosti podle tohoto zákona by zmizely poté, kdy by nebyl určující moment vlastnictví majetku.¹⁹

Pojistným podvodem se v rámci tohoto zákona zabývali také, když byl tímto podvodem spáchán i jiný trestný čin. Typické byly vraždy spáchané na osobách, jež měly uzavřené životní pojištění, popřípadě se za ty osoby vydávali. Sebezmrzačení v té době nebylo trestné, pokud nebyl postižený zmrzačen pomocí někoho jiného. O trestný čin podvodu se jednalo jen ve chvíli, kdy to vedlo k pokusu o náhradu škody, která tím byla působena. Určení trestu podle pojistného podvodu šlo určit i v případě, kdy se jednalo o fingoané vloupání.²⁰

Trestní zákon z roku 1950

Trestní zákon, který nabyl účinnosti 1. srpna 1950, se zaměřuje pouze na podvod jako takový. Tímto zákoníkem není postiženo ani žhářství jako v předchozím zákoně. Podvod je zde definován pouze velmi stručně v § 249 hlavě osmé, jako majetkový trestný čin. Pachatelem podvodu je ten, kdo úmyslně poškodí majetek nebo práva jiného nebo ho uvede v omyl, popřípadě využije omylu k provedení podvodu. Potrestán také bude, pokud se daného činu dopustí za účelem výdělku.²¹

Trestní zákon z roku 1961

Zákon č. 140/1961 Sb., plně nahrazuje zákon z roku 1950. Tento zákon původně obsahoval pouze trestný čin podvodu podle § 250. V roce 1997 byly zakotveny v tomto trestním zákoně další dvě skutkové podstaty zákonem č. 253/1997 Sb.²² Po novele tento zákon již

---

¹⁹ SOLNAR, V. *Pojišťovací podvod*. [Studie kriminálně politická]. Praha: Knihovna sborníku věd právních a státních, 1936, s. 20

²⁰ Tamtéž, s. 25-26

²¹ *Trestní zákon č. 86/1950, Sb.*, [on-line]. LexDATA, 2002-2007 [cit. 2010-03-12]. Dostupný z WWW: <http://lexdata.abcsys.cz/lexdata/sb_free.nsf/c12571cc00341df10000000000000000/c12571cc00341df1c12566d40071a41a?OpenDocument>

²² JELÍNEK, J., a kol. *Trestní právo hmotné – obecná část, zvláštní část*. 2. vyd. Praha: Linde Praha, a. s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2006, s. 694

obsahuje konkrétní znění pojistného podvodu, jenž je spolu s úvěrovým podvodem a provozováním nepoctivých her a sázek součástí § 250, který hovoří obecně o podvodu. Pojistný podvod je tedy uveden v § 250a v hlavě deváté jako majetkový trestný čin. Pachatelem není jenom již ten, kdo úmyslně poškodí majetek nebo práva jiného nebo ho uvede v omyl, popřípadě využije omylu k provedení podvodu, ale i ten, kdo při sjednání smlouvy nebo uplatnění nároku z ní, uvede nepravdivé či hrubě zkreslené údaje. Zároveň se již v tomto zákoně rozlišuje velikost způsobené škody, která souvisí s trestem, který se může pohybovat v rozmezí půl roku až dvanácti let.²³

Trestní zákoník z roku 2009

Prozatím poslední trestní zákoník, jenž byl vyhlášen pod č. 40/2009 Sb. a nabyl účinnosti 1. ledna 2010, přinesl mnoho změn oproti předchozí právní úpravě v trestním zákonu č. 140/1961 Sb. Současný trestní zákoník vychází ze zhodnocení dosavadních předpisů a je zaměřen na změny v právních oblastech a snaží se o co nejvhodnější ochranu společnosti a jednotlivců před kriminalitou. V mnoha oblastech trestných činů zaznamenala tato právní úprava podstatných změn. Jedna z nejvýraznějších změn byla v oblasti pojistného podvodu, kterému v současné době náleží samostatný § 210 trestního zákoníku. Nové ustanovení trestního zákoníku sice uchovává základní rozdělení stíhaného jednání do dvou samostatných skutkových podstat, pojistný podvod je však vymezen v širším slova smyslu oproti předchozí právní úpravě.²⁴ V rámci tohoto zákoníku došlo oproti předchozí právní úpravě k rozšíření okruhu potencionálních pachatelů, zdůraznila se recidivita pachatelů tohoto trestného činu, byly vytvořeny nové kategorie s vyšší trestní sazbou a zároveň došlo ke snížení nejvyšší trestní sazby za spáchání pojistného podvodu.

2.4 Pojistný podvod jako trestný čin

Pojistný podvod je jako trestný čin zakotven v právním řádu České republiky v § 210 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, který nabyl účinnosti 1. ledna 2010. Tímto

---

²³ § 250, zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona

²⁴ ČAP. Pojistné rozpravy č. 25. *Pojistně teoretický bulletin*. 2009, roč. 13, č. 25, s. 5

zákonem byl nahrazen stávající § 250a zákona č. 253/1997 Sb., kterým se měnil a doplňoval zákon č. 140/1961 Sb., trestního zákona.

2.4.1 Původní znění trestního zákona postihující pojistný podvod

Trestní zákon se původně zaměřoval pouze na podvod jako takový, až v pozdějším období byl doplněn o pojistný a úvěrový podvod zákonem č. 253/1997 Sb., trestního zákona. Pojistný podvod je poté zaznamenán v § 250a zákona.

- 1) Kdo při sjednávání pojistné smlouvy nebo při uplatnění nároku na plnění z takové smlouvy uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.
- 2) Stejně bude potrestán, kdo úmyslně vyvolá pojistnou událost, nebo stav vyvolaný pojistnou událostí udržuje v úmyslu zvýšit vzniklou škodu.
- 3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 na cizím majetku škodu nikoliv malou.
- 4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
  - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
  - b) způsobí-li takovým činem na cizím majetku značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.
- 5) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 na cizím majetku škodu velkého rozsahu²⁵.

---

²⁵ § 250a, zákona č. 253/1997 Sb., trestního zákona

Nikoliv malou škodou se rozumí škoda vyšší jak dvacet pět tisíc korun českých. Značná škoda je poté škoda, která přesahuje hodnotu pět set tisíc korun českých a škoda velkého rozsahu je škoda dosahující částky nejméně pět milionů korun českých.²⁶

2.4.2 Nové znění trestního zákona postihující pojistný podvod

Zákon č. 40/2009 Sb., kterým se nahrazuje zákon č. 253/1997 Sb., trestního zákona, vyčleňuje pojistnému podvodu již samostatný paragraf a ještě rozšiřuje jeho působnost a postižitelnost pachatelů. V platnost vstoupil 1. 1. 2010.

- 1) Kdo uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí
  - a) v souvislosti s uzavíráním nebo změnou pojistné smlouvy,
  - b) v souvislosti s likvidací pojistné události, nebo
  - c) při uplatnění práva na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění,bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.
- 2) Stejně bude potrestán, kdo v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch vyvolá nebo předstírá událost, s níž je spojeno právo na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění, nebo stav vyvolaný pojistnou událostí udržuje, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou.
- 3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.
- 4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.

---

²⁶ § 89, odst. 11), zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona

- 5) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
  - b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo
  - c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.
- 6) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,
- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo
  - b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).
- 7) Příprava je trestná²⁷.

Škodou nikoliv nepatrnou se rozumí škoda, která přesahuje částku pět tisíc korun českých. Zároveň větší škoda představuje částku vyšší jak padesát tisíc korun českých a značnou škodou se rozumí částka přesahující hodnotu pět set tisíc korun českých. Pod pojmem škoda velkého rozsahu budeme chápat škodu vyšší jak pět milionů korun českých.²⁸

2.5 Výklad skutkové podstaty trestného činu pojistného podvodu

Pojem skutková podstata trestného činu je v teorii trestního práva definován jako zákonný typ trestněprávního deliktu umožňující právní posouzení konkrétního skutkového děje, resp. jednotlivého činu a tím i zjištění, zda tu je, či není vina pachatele u konkrétně spáchaného trestného činu. Pokud hodnotíme skutkovou podstatu pojistného podvodu, jedná se o speciální skutkovou podstatu odpovídající charakteristice podvodů s tím, že předmětem útoku je zde vždy pojistitel, jak vyplývá z podstaty samé. Skutková podstata trestného činu pojistného podvodu (§ 210 trestního zákona) vstoupila v účinnost

---

²⁷ § 210, zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákona

²⁸ § 89, odst. 11), zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona

v roce 2010 a změnila tak skutkovou podstatu trestného činu podvodu podle § 250 trestního zákona z roku 1998. U základních skutkových podstat (§ 210 odst. 1, 2) nevyžaduje způsobení škody na majetku, k trestnosti postačí nepravdivé uvedení (resp. zatajení) relevantních údajů pro pojistnou smlouvu nebo pro posouzení nároku na pojistné plnění, anebo samotné způsobení pojistné události či její udržování v úmyslu vzniklou škodu zvýšit. Trestnost podle § 210 odst. 2 není podmíněna tím, že pachatel úmyslně způsobenou pojistnou událost pojišťovně již oznámil, ale tím, že pachatelem zamýšlený následek již nastal (např. založil požár pojištěného objektu, úmyslně poškodil havarijně pojištěné vozidlo nebo poškodil druhé vozidlo z pojištění odpovědnosti, způsobil si úmyslně úraz apod.).²⁹

§ 210 trestního zákona zpřesňuje některé pojmové znaky a nově přísněji postihuje tzv. recidivisty, tedy osoby, které již v minulosti pojistný podvod spáchaly. Odnětí svobody až osm let hrozí tzv. pachatelům uvnitř organizace, např. likvidátorům pojistných událostí nebo nepoctivým pracovníkům pojišťovny. V souladu s celkovou koncepcí trestního zákona byla snížena horní hranice trestní sazby z 12 na 10 let odnětí svobody, jež se týká pojistných podvodů spojených s úmyslem spáchat trestný čin vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312). Daný paragraf také postihuje již samotnou přípravu pojistného podvodu, což v §250a trestního zákona nebylo zachyceno.³⁰

2.6 Právní předpisy související s trestným činem pojistného podvodu

Pojistný podvod je postižitelný zejména samotným trestním zákonem, kde je vymezena podstata jeho činu. Zároveň se na něj ale vztahují i jiné zákony, které jsou následně vyjmenovány. Například v zákoně o pojišťovnictví se mluví také o mlčenlivosti, která souvisí s výměnou informací mezi pojišťovnami a s podvodem úzce souvisí. Část zákona,

---

²⁹ DOLEŽALOVÁ, E. *Pojistné podvody a jejich prevence*. [Bakalářská práce]. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko – správní fakulta, 2008, s. 9 – 10

³⁰ JANEČKOVÁ, P. *Lidský faktor v pojišťovnictví*. [Diplomová práce]. Pardubice: Univerzita Pardubice, Ekonomicko – správní fakulta, 2010, s. 19

kteřá se vztahuje na výměnu informací mezi institucemi, bude uvedena v následující podkapitole.

- Trestní zákon - č. 40/2009 Sb.,
- Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu – č. 253/2008 Sb.,
- Zákon o ochraně osobních údajů - č. 101/2000 Sb.³¹,
- Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla - č. 168/1999 Sb.,
- Zákon o pojišťovnictví - č. 277/2009 Sb.,
- Zákon o pojistné smlouvě - č. 37/2004 Sb.,
- Zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí - č. 38/2004 Sb.³².

Všechny uvedené zákony jsou popřípadě doplněny o související zákony a vyhlášky v platném znění.

2.7 Pojistný podvod v souvislosti se zákonem o pojišťovnictví a silničním provozu

Ze zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, lze vybrat § 126 - 128 hovořící o mlčenlivosti v rámci činností v oblasti pojišťovnictví. Konkrétně odstavce 6 a 7 § 128 se zmiňují o vzájemné výměně informací mezi jednotlivými pojišťovacími institucemi, které jsou důležité pro odhalování a dokazování pojistných podvodů a zároveň neporušují povinnost zachovávat mlčenlivost.

---

³¹*Sbírka zákonů.* [on-line]. MVČR, 2010 [cit. 2010-12-07]. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>

³²*Dohled nad finančním trhem.* [on-line]. ČNB, 2003-2011 [cit. 2010-10-30]. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/legislativni_zakladna/pojistovny_zajistovny_poj_zprostredkovatele/pravni_predpisy.html>

§ 128 odstavec 6 a 7 o dané problematice říká:

(6) Porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost není oznámení pojišťovny nebo zajišťovny učiněné příslušným orgánům ve věci podezření ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu ani podání vysvětlení, či svědecké výpovědi v trestním řízení, občanském soudním řízení a ve správním řízení ze strany osob činných pro pojišťovnu nebo zajišťovnu, sdělení údajů nezbytných pro nakládání s pohledávkami pojišťovny ani sdělení v souvislosti s převodem pojistného kmene přebírající pojišťovně nebo v souvislosti s převodem kmene zajišťovacích smluv přebírající zajišťovně nebo pojišťovně.

(7) Porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost není též plnění povinnosti vůči Ministerstvu financí vyplývající ze zákona upravujícího některá opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo ze zákona o provádění mezinárodních sankcí a pro účely analýz finančního trhu a přípravy právních předpisů v oblasti finančního trhu³³.

Od 1. ledna 2009, kdy nabyla účinnosti novela zákona o silničním provozu provedená zákonem č. 274/2008 Sb., se v otázkách ohlašovací povinnosti dopravních nehod mnohé změnilo. Policii ČR voláme v případě, pokud škoda na vozidlech a ostatním majetku zasaženém nehodou, přesáhne částku sto tisíc korun českých. Do této doby to nebylo potřeba a Policie ČR se volala jen v nutných případech, nebo pokud se účastníci nehody nedohodli. Zároveň se změnila ochrana vozidel třetích osob, kdy již není potřeba ke každé nehodě volat Policii ČR, ale platí pro ohlašovací povinnost také sto tisícový limit. V důsledku této změny by si pojišťovny měly dávat pozor na neoprávněné navyšování škod a fingované dopravní nehody.

---

³³ § 128, odst. 6-7, zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví

3 Podvod v různých segmentech pojištění

Podvodné jednání je rozšířené do všech oblastí pojištění, které nás mohou napadnout. Já jsem se rozhodla držet se členění podle ČAP do čtyř skupin. Jsou jimi pojištění vozidel, pojištění přepravy, pojištění majetku a odpovědnosti a samozřejmě pojištění osob. V následujícím textu stručně skupiny objasním a uvedu nějaký příklad podvodného jednání, které na závěr každé části doplním grafy a v příloze následně tabulkou, kde budou konkrétní čísla objasněnosti podvodu v pojištění.

3.1 Pojištění vozidel

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla, tzv. povinné ručení má v souladu s ustanovením zákona č. 168/1999 Sb. (novela v roce 2004, č. 47/2004 Sb.) povinnost uzavřít každý vlastník nebo spoluvlastník vozidla, fyzická nebo právnická osoba s trvalým pobytem na území ČR, který toto vozidlo bude provozovat na veřejných komunikacích. Povinné ručení hradí věcné škody, škody vzniklé na zdraví nebo usmrcením, včetně nákladů na léčení zraněných, škody, které mají povahu ušlého zisku a účelně vynaložené náklady na právní zastoupení poškozeného. Pokrývá všechny škody způsobené provozem motorového vozidla druhé osobě do výše sjednaného limitu.³⁴

Havarijní pojištění se sjednává pro krytí škod způsobených na vlastním vozidle. Je určeno na krytí ztrát při dopravní nehodě, krádeži nebo vandalismu či při vzniku živelné události. Je vhodné zejména pro řidiče, kteří často sami havarují. Náklady, které potom souvisí s vozidlem v případě poškození, jsou jenom ve výši spoluúčasti. Sjednání pojištění je zcela dobrovolné a záleží jenom na rozhodnutí majitele vozidla.³⁵

Nejvíce pojistných podvodů se vyskytuje právě u pojištění vozidel, kde je zhruba každá třetí hlášená pojistná událost pojistným podvodem. Pojišťovnám se daří podvod odhalit

---

³⁴ *Legislativa* [on-line]. Ministerstvo vnitra České republiky, 2010 [cit. 2011-01-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/web-legislativa.aspx>>

³⁵ *Havarijní pojištění*. [on-line]. Měsíc.cz, 1998-2011 [cit. 2011-01-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/pojisteni/pojisteni-aut/havarijni-pojisteni/pruvodce/>>

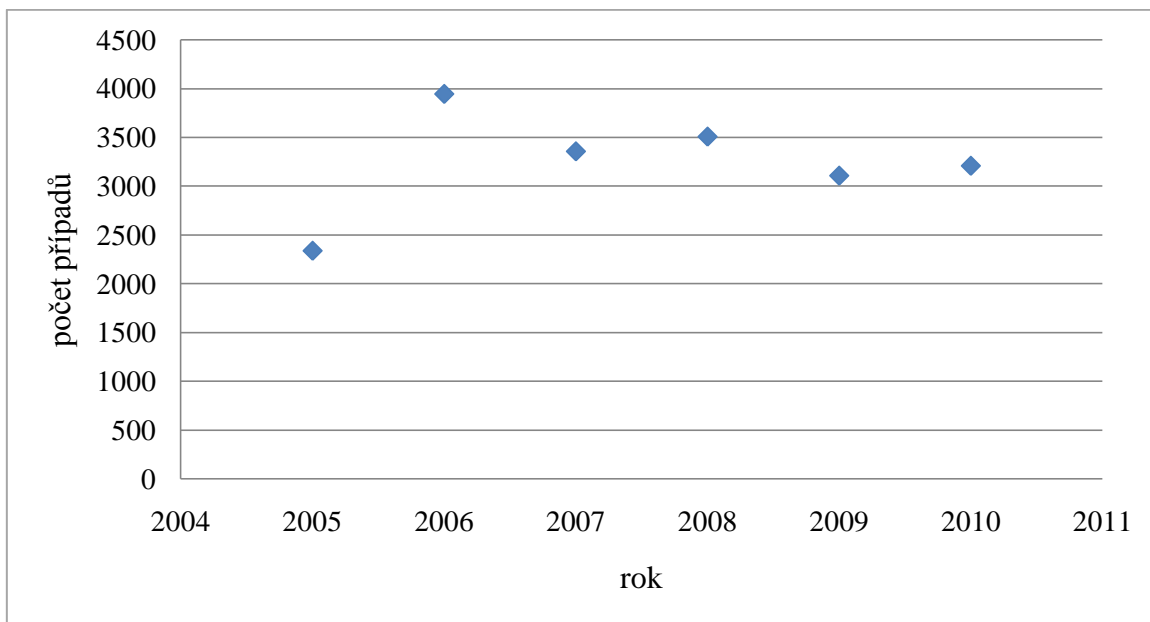
průměrně v každé sedmé pojistné události.³⁶ Nejvíce frekventovanými podvody u vozidel jsou fingoané dopravní nehody, údajné poškození vozidel živelnou událostí nebo krádež vozidel. Pachatelé se snaží pojišťovnu uvést v omyl tím, že nadhodnocují cenu vozidla dodatečnou výbavou nebo pojistí vozidlo, jež bylo odcizeno a pod jinými identifikačními údaji znovu uvedeno v provoz na našem území. Často se také zatajuje stáří vozidla kvůli vyššímu pojistnému plnění. Pojistným podvodem je také smlouva, která je uzavřena na již havarované vozidlo, akorát se přizpůsobí datum jejího vzniku, aby předcházelo vzniku havárie vozidla. Pachatelé se také slučují do skupin, které shromažďují nejenom samotné pachatele, ale i pracovníky pojišťoven, pracovníky autoopraven a dokonce i příslušníky policie. Ti následně mohou vytvořit fiktivní hlášení dopravní nehody. Pracovníci autoopraven zase mohou předkládat nadhodnocené faktury za opravu vozidel. Výjimkou v tomto ohledu nejsou ani časově fingoané a posunuté škodní události.

3.1.1 Podvodné jednání v kategorii pojištění vozidel

V oboru pojištění motorových vozidel je tradičně odhaleno nejvíce pojistných podvodů ze všech sledovaných oblastí pojištění. Je to způsobeno tím, že vozidlo vlastní většina obyvatel a přijde jim snadné se obohatit na úkor pojišťovny. Většina lidí si ani neuvědomuje, že se tím vlastně dopouští trestného činu. Odhalených případů pojistných podvodů od roku 2006 mírně klesá, zatímco plnění, která byla uchráněna, rostou. Nižší průměrná škoda na jeden případ znamená, že pojišťovny detekovaly případy snadněji odhalitelných podvodů s nižší výší škody. U vysokých průměrných škod naopak detekovaly případy s vyšší výší škody.

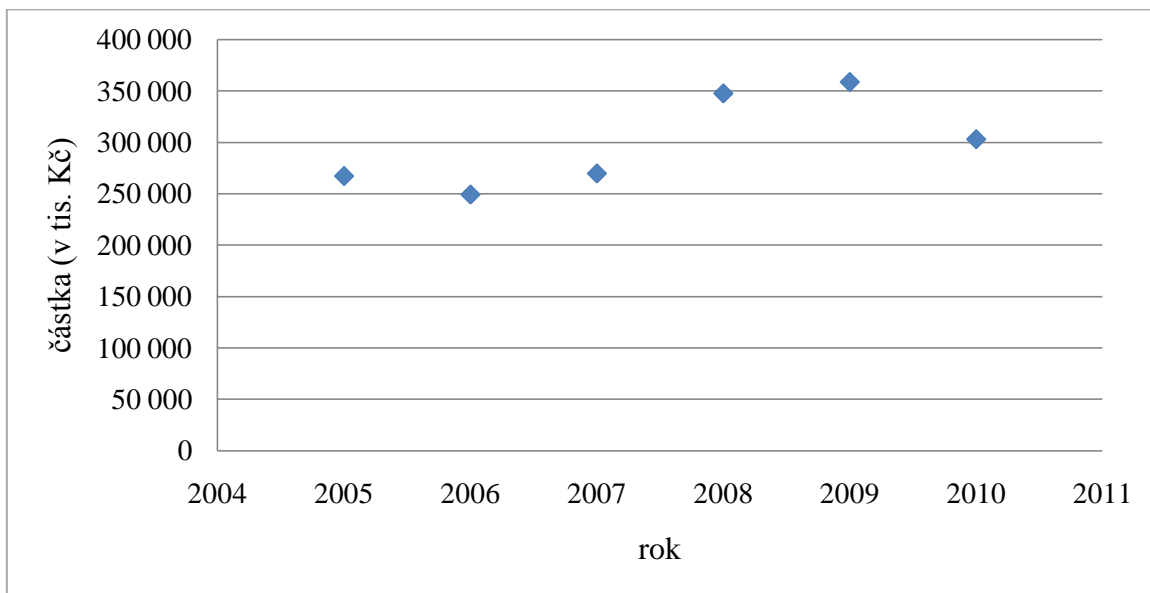
---

³⁶ DOLEŽALOVÁ, E. *Pojistné podvody a jejich prevence*. [Bakalářská práce]. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko – správní fakulta, 2008, s. 30

Obr. 1: Počet šetřených případů pojistného podvodu v kategorii pojištění vozidel v ČR v období od roku 2004 do roku 2010

Zdroj: vlastní zpracování podle dat ČAP

Obr. 2: Uchráněná hodnota před vyplacením v tis. Kč v letech 2004 - 2010

Zdroj: vlastní zpracování podle dat ČAP

Například v roce 2006 bylo odhaleno o 1 606 případů více než v roce 2005, což představuje nárůst téměř 69 procent odhalených případů pojistného podvodu. V tom samém roce byla zároveň uchráněná hodnota před vyplacením o 18 011 000 korun českých

nižší než v předchozím roce. V následných letech již nebyly tak výrazné rozdíly mezi jednotlivými obdobími v odhalenosti případů, pouze v roce 2009 klesl počet odhalených případů o 400 případů oproti roku 2008. I v hodnotách uchráněných před vyplacením jsou občas velké výkyvy v jednotlivých obdobích. Příkladem toho jsou roky 2008 a 2010. V roce 2008 bylo vyplaceno o 77 891 000 korun českých více než v předchozím roce a zároveň druhým protipólem tomu byl rok 2010, kdy bylo vyplaceno o 55 681 000 korun českých méně.

Příkladem pojistného podvodu v pojištění motorových vozidel může být i tento případ, kdy se pokusil podvádět řidič luxusního offroadu. Ten prý měl mít cestou na Slapy kolizi s hejnem koroptví, které mu měly údajně náhle vletět do cesty. Klient při hlášení pojistné události uvedl, že během nehody byla poškozena nejen přední část auta a čelní sklo, ale že zároveň došlo také k vyjetí vozidla mimo vozovku a následnému střetu s lesním porostem. Nehoda byla již od počátku podezřelá, a proto detektivové pojišťovny zahájili šetření. Během něho zjistili, že poškození terénního vozidla v daném místě, tímto způsobem a v tomto rozsahu nemohlo v žádném případě vzniknout a potvrdil to i soudní znalec. Pojistné plnění tedy nakonec vyplaceno nebylo.

3.2 Pojištění přepravy

Pojištění odpovědnosti silničního dopravce se uzavírá pro případ, že na přepravovaném nákladu vznikne škoda. Pojištění je určeno všem provozovatelům veřejné silniční nákladní dopravy (tedy dopravy pro cizí potřeby), kteří svou činnost provozují na základě platné koncesní listiny nebo povolení dopravního úřadu.³⁷

V pojištění odpovědnosti zasílatele se jedná o odpovědnost za škodu vzniklou v souvislosti

---

³⁷ *Přeprava* [on-line]. SFinance.cz, 1996-2007 [cit. 2010-11-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.sfinance.cz/firmy-a-podnikani/informace/ostatni-pojistne-produkty/preprava/>>

s činností zasílatele. Pojištění je nepovinné, ale zasílatelé, kteří jsou členy Svazu spedice a logistiky ČR, jsou povinni je uzavírat. Pokrývá škody na věci i na zdraví.³⁸

Pojištěním cenností během přepravy je možné pojistit poškození, zničení nebo pohřešování pojištěných cenností v návaznosti na nehodu dopravního prostředku, požár, loupež apod. Pojištění je možné navázat i na nebezpečí při přebírání, nakládce, vykládce a předávání pojištěných cenností. Tento produkt je určený především bezpečnostním agenturám, které přepravují cennosti.³⁹

Pojištění přepravy zásilek je způsob ochrany zásilek vůči rizikům vyplývajícím z provádění přeprav. Toto pojištění poskytuje dostatečné plnění za ztrátu, zničení nebo poškození zásilky, pokud vznikly během přepravy, nakládky a vykládky a skladování. Je možné sjednat i připojištění například vnitřní zkázy zásilky, nebezpečí týkající se válečných událostí, apod. Pojištění je určené vlastníkům zásilek a zasílatelům.⁴⁰

Dopravce je také povinen prokázat schopnost finančního zajištění svého provozu, pokud poskytuje svoje služby pro cizí potřeby. Tuto schopnost by mu mělo dostatečně zajistit pojištění finanční způsobilosti dopravce.⁴¹

Nejčastěji se v této oblasti vyskytuje podvod při fingovaném zcizení nákladu, kdy jsou ukradena celá nákladní vozidla včetně drahého nákladu. Oblíbené mezi pachateli je také předstírání poškození nákladu zejména při živelných událostech. Nejčastější příčinou události bývá poškození nákladu ohněm, kdy je velmi těžké, případně i nemožné určit, jaké množství, hodnotu a kvalitu mělo přepravované zboží.

---

³⁸ *Odpovědnost zasílatele* [on-line]. Česká pojišťovna, 2008-2010 [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskapojistovna.cz/dopravce.html>>

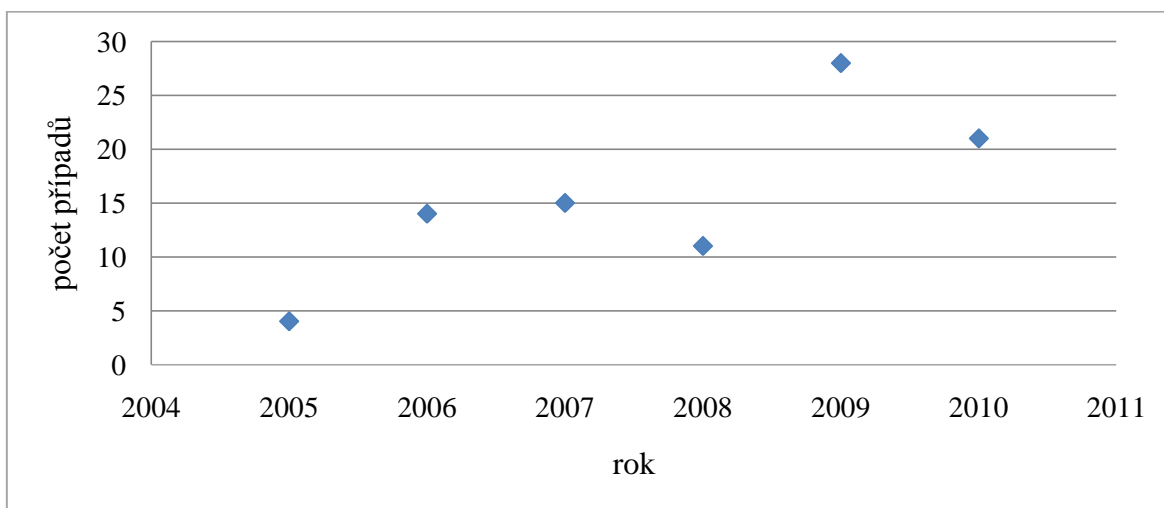
³⁹ *Zasílatelství* [on-line]. Hospodářská komora České republiky, 2009 [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <http://www.socr.cz/assets/aktivita/informacni-misto-pro-podnikatele/05_zasílatelství.pdf>

⁴⁰ *Zásilky* [on-line]. Marsh Česká republika, 2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.marsh.cz/risk/zasilek/index.php>>

⁴¹ *Odpovědnost zasílatele* [on-line]. Česká pojišťovna, 2008-2010 [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskapojistovna.cz/dopravce.html>>

3.2.1 Podvodné jednání v kategorii pojištění přepravy

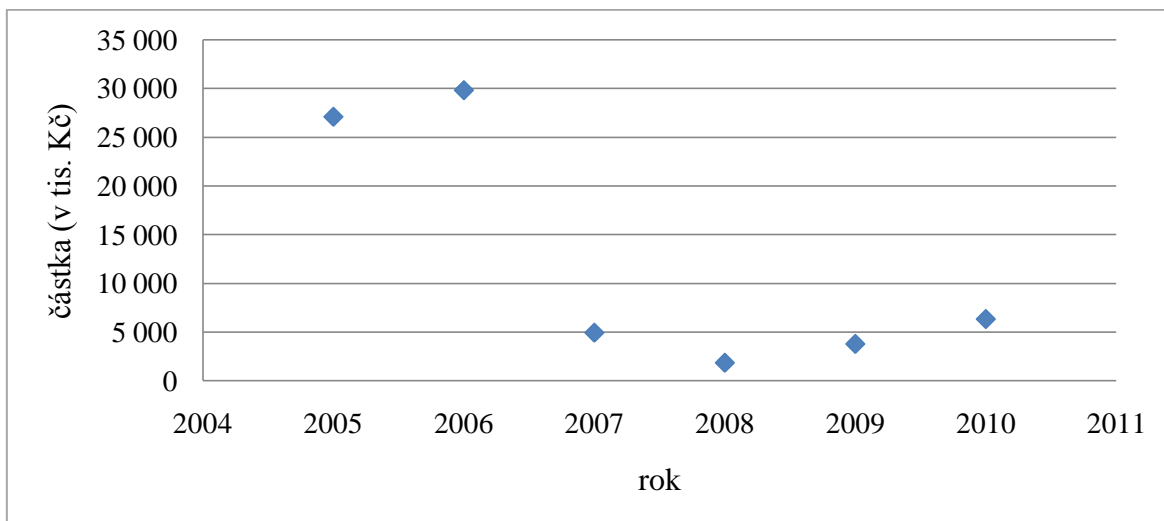
V oboru pojištění přepravy je odhalováno nejméně počtu pojistných podvodů ze všech druhů pojištění. Přestože je počet odhalených podvodů nízký, jedná se převážně o vysoké částky nárokovaných škod. Důkazem toho jsou uvedené průměrné škody na jeden případ pojistného podvodu v tabulce. Šetření a prokazování těchto podvodů je organizačně náročné a je potřeba spolupracovat v mezinárodní sféře.

Obr. 3: Počet šetřených případů pojistného podvodu v kategorii pojištění přepravy v ČR v období od roku 2004 do roku 2010

Zdroj: vlastní zpracování podle dat ČAP

Nejvíce podvodů v této oblasti bylo odhaleno v roce 2009, kdy pojišťovny označily 28 případů. To bylo nejvíce odhalených případů v posledních sedmi letech a zároveň pojišťovny zaznamenaly nárůst téměř o 155 procent v počtu případů oproti roku 2008. Zatímco počet případů v pojištění přepravy je celkem stabilní, nelze to samé říci o uchráněné hodnotě před vyplacením. Největší meziroční výkyv v takto uchráněných hodnotách byl v roce 2007, kdy rozdíl oproti roku 2006 činil závratných 24 860 000 korun českých. V následujícím roce opět poklesla uchráněná hodnota o dalších 3 080 000 korun českých, avšak v dalších letech již stoupala rostoucím tempem.

Obr. 4: Uchráněná hodnota před vyplacením v tis. Kč v letech 2004 - 2010

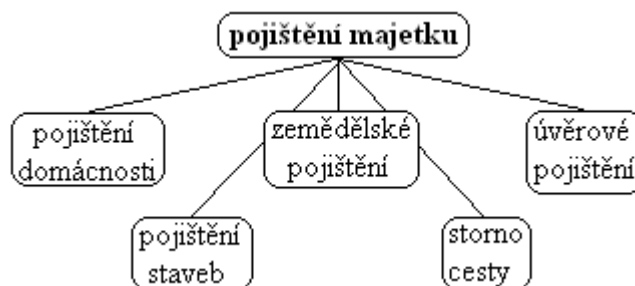
Zdroj: vlastní zpracování podle dat ČAP

3.3 Pojištění majetku a odpovědnosti

Do pojištění majetku lze zahrnout jako nejznámější pojištění domácnosti, pojištění nemovitostí a zemědělské pojištění. Zatímco pojištění odpovědnosti je jako skupina mnohem rozmanitější a zahrnuje tři podskupiny, které lze členit podle povinnosti sjednání daného pojištění. V důsledku obsáhlosti této skupiny jsou vytvořeny dvě podkapitoly pro lepší přehlednost.

3.3.1 Pojištění majetku

Pojištění majetku poskytuje finanční náhradu v případě škody v důsledku živelní události, krádeže nebo loupeže. Jeho základním cílem je ochrana majetku proti následkům nepředvídatelných událostí.

Obr. 5: Členění pojištění majetku

Zdroj: vlastní zpracování

Předmětem pojištění domácnosti je soubor movitých věcí, jenž tvoří zařízení trvale užívané domácnosti nebo přechodně užívané rekreační domácnosti a slouží k jejímu provozu a uspokojování potřeb členů pojištěné domácnosti. Některé z pojišťoven umožňují zároveň pojištění i garáže a souboru zařízení garáže. Spektrum pojistného krytí je relativně široké a cena za tuto službu nebývá vysoká.⁴²

Pojištění nemovitostí poskytuje pojistnou ochranu nemovitosti a ostatních staveb na pozemku náležejících k této budově před následky škod vzniklých působením živelných pohrom a dalších rizik. Pojistit lze rodinný dům, bytový dům, rekreační chalupu nebo chatu, byt, garáž, příslušenství staveb (ploty, bazény, skleníky apod.). Pojištění lze sjednat i pro nemovitost ve výstavbě. Součástí pojištění jsou i stavební součásti, které tvoří vnitřní prostor bytu (podlahy, obklady stěn a stropů apod.) Pokud nejsou některé předměty v základním pojištění, lze je obvykle připojistit (např. věci mimořádné hodnoty).⁴³

Zemědělské pojištění je specifický druh pojištění, který je dotován státem. Lze do něho zařadit pojištění zemědělských plodin, hospodářských zvířat a lesů. V tomto pojištění se vyskytují živelní rizika a zároveň lze zvířata zabezpečit na rizika, jako jsou uhynutí, utracení, nucená porážka, popřípadě přehřátí organismu.⁴⁴

⁴² *Pojištění domácnosti* [on-line]. Online pojištění domácnosti, 2010 [cit. 2010-11-30]. Dostupný z WWW: <http://www.online-pojisteni-domacnosti.cz/>

⁴³ *Pojištění domácnosti a nemovitosti*. [on-line]. Měšec.cz, 1998-2010 [cit. 2010-11-30]. Dostupný z WWW: <http://www.mesec.cz/bydleni/pojisteni-domacnosti-a-nemovitosti/pruvodce/>

⁴⁴ *Zemědělské pojištění* [on-line]. Pojisteniprokazdeho.cz, 2010 [cit. 2010-12-12]. Dostupný z WWW: <http://www.pojisteniprokazdeho.cz/pojisteni-podnikatelu/zemedelske-pojisteni>

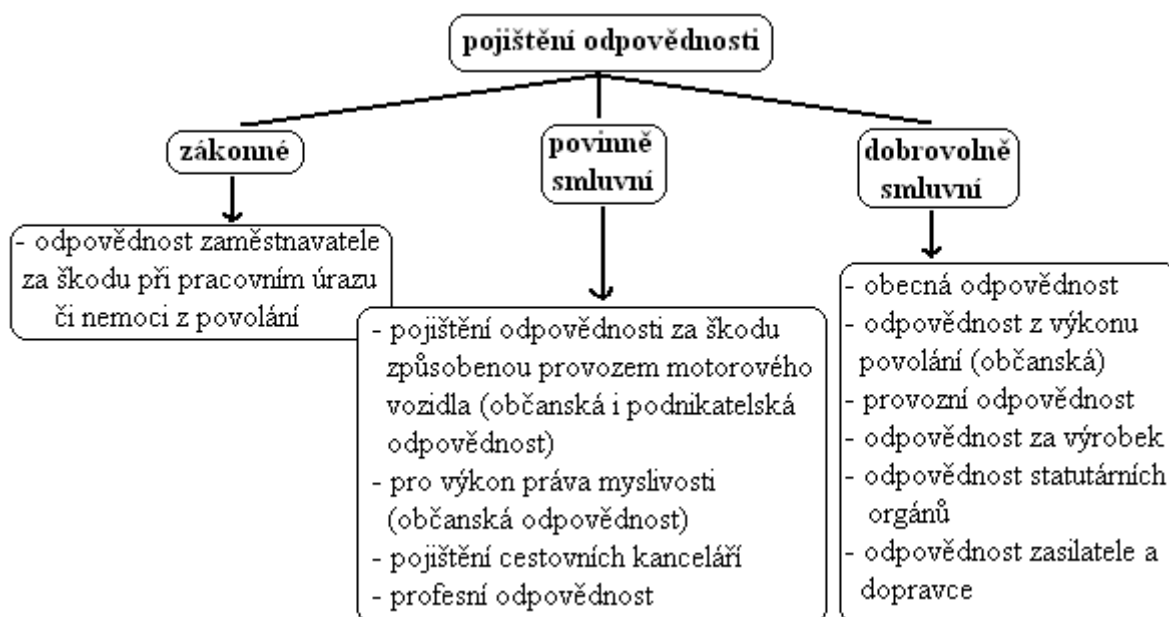

Úvěrové pojištění lze charakterizovat jako pojištění proti ztrátě z obchodního styku. Předmětem je riziko nesplácení vnitrostátních nebo exportních úvěrů dané platební neschopnosti nebo platební nevůlí nebo způsobené politicko-teritoriálními riziky.

Nejčastějším způsobem páchaní trestné činnosti v pojištění staveb je neúměrné navyšování rozsahu poškození. Tento stav se nejvíce projevuje po kalamitních stavech, kdy nějaké poškození skutečně vzniklo a pachatel uměle navyšuje škodu o další poškození, které s prvotní škodou nesouvisí. Své konání následně omlouvají tím, že když platí léta poctivě pojištění, mají teď právo získat co nejvyšší pojistné plnění. Velmi častým pojistným podvodem je také úmyslné podpálení budovy s cílem obdržet pojistné plnění. Může se jednat o velké průmyslové objekty, tak i menší stavby, kdy následné plnění může znamenat pro pachatele vhodnou finanční injekci v jeho situaci.

Důvody podvodného jednání v pojištění domácností se převážně shodují s důvody daného jednání v pojištění staveb. Pachatel podvodu může nárokovat plnění za věci, které nikdy nevlastnil nebo zinscenoval krádež, popřípadě uvádí nepravdivé údaje při uplatňování nároku na plnění. Podvodem je také uplatňování nároku na pojistné plnění u více pojišťoven zároveň, kdy pojistitelé nemají o této skutečnosti (vícenásobném pojištění domácností) informace. Podvodné jednání se také může vyskytovat v zemědělském pojištění, kdy klient po domluvě s pracovníky pojišťovny uzavře smlouvu na již nastalou situaci se zpětným datem. Při hlášení škod často navyšují zasažené množství plodin nebo hlásí nepravdivou příčinu poškození.

3.3.2 Pojištění odpovědnosti

Obr. 6: Členění pojištění odpovědnosti

Zdroj: vlastní zpracování podle přednášek, MOC, 2008

Pojištění odpovědnosti způsobenou provozem motorového vozidla i odpovědnost zasilatele a dopravce bylo popsáno již v předchozí části, a proto se jimi již nebude v této kapitole zabýváno.

Pokud má podnikatel alespoň jednoho zaměstnance, vzniká mu automaticky podle vyhlášky povinnost platit pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Zákonné pojištění lze sjednat u dvou pojišťoven – u České pojišťovny a Kooperativy. Pojistné produkty obou pojišťoven se řídí vyhláškou. Stejně jsou sazby pojistného a následně i případná pojistná plnění.⁴⁵

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu práva myslivosti je povinen sjednat každý držitel loveckého lístku. Vztahuje se na odpovědnost pojištěného za škodu

⁴⁵Jak na zákonné pojištění odpovědnosti [on-line]. Podnikatel.cz, 2007-2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.podnikatel.cz/finance/pojisteni-podnikatelu/jak-na-zakonne-pojisteni-odpovednosti/>>

způsobenou při výkonu práva myslivosti na základě příslušných oprávnění. Týká se i odpovědnosti pojištěného za škodu způsobenou loveckým psem, uvedeným v pojistné smlouvě, a to i mimo výkon práva myslivosti.⁴⁶

Pojištění cestovních kanceláří proti úpadku je povinně smluvním pojištěním dle zákona č. 159/1999 Sb. Sjednání pojištění je nezbytným předpokladem pro udělení koncese umožňující provozování CK.⁴⁷

Profesní odpovědnostní pojištění zahrnuje řadu druhů pojištění určených pro jednotlivé profese, kdy osoby provozující dané profese jsou ze zákona odpovědné za profesionální chyby a omyly (sjednání pojištění je podmínkou pro výkon povolání), patří k nim (advokáti, auditori, daňoví poradci, profese ve zdravotnictví, architekti, pojišťovací agenti, pojišťovací makléři a samostatní likvidátoři pojistných událostí, ...)⁴⁸

Pojištění obecné odpovědnosti lze rozčlenit ještě na odpovědnost v běžném občanském životě, odpovědnost vlastníka nemovitosti a odpovědnost za škodu držitelů zvířat. Všechny tyto pojištění odpovědnosti jsou zaměřeny na odčinění škody, která byla provedena třetí osobě. Výjimku tvoří škody, které jsou způsobené osobám, jež jsou s námi v příbuzenském vztahu, v takovém případě pojišťovna pravděpodobně odmítne vyplatit plnění.⁴⁹

Odpovědnost z výkonu povolání kryje škody, které způsobí zaměstnanec zaměstnavateli zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Pojištění se sjednává pro případ škody při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním na zdraví, usmrcením, na věci jejím poškozením nebo zničením ve formě finanční škody. Ze zákoníku práce vyplývá, že zaměstnavatel má právo vymáhat

---

⁴⁶ VÁVROVÁ, E. *Myslivecká odpovědnost*. [on-line]. Svět myslivosti [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <<http://svetmyslivosti.silvarium.cz/content/view/1156/>>

⁴⁷ *Pojištění CK* [on-line]. Pojištění, 2010 [cit. 2010-12-03]. Dostupný z WWW: <<http://pojisteni.ck.cz/>>

⁴⁸ *Odpovědnost při výkonu povolání*. [on-line]. ABC Pojištění, 2009 [cit. 2010-11-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.abcpojisteni.cz/pojisteni-odpovednosti-pri-vykonu-povolani-b>>

⁴⁹ JINDRA, V. *Neživotní pojištění* [on-line]. UHK, Katedra ekonomie [cit. 2010-11-15]. Dostupný z WWW: <edu.uhk.cz/~jindrvo1/download.php?predmet=pojis&type...file...>

po zaměstnanci náhradu škody maximálně do výše 4,5 násobku jeho hrubé mzdy. Proto pojišťovny stanovují limity plnění ve svých smlouvách.⁵⁰

Odpovědnost se vztahuje na škody vzniklé třetí osobě na majetku a zdraví způsobené provozní činností podniku. Do tohoto typu pojištění se také promítá směrnice o životním prostředí, proto je dané pojištění špatně cenově odhadnutelné a pojišťovny jsou nuceny si vytvářet dostatečně velké technické rezervy.⁵¹

Pojištění odpovědnosti za výrobek se sjednává pro škody vzniklé na životě, zdraví a majetku, které byly způsobeny vadou výrobku. Pojištění se nevztahuje na reklamace (odpovědnost za vadu vlastního výrobku). Předpokladem vzniku práva na pojistné plnění je, že ke vzniku škody došlo v době trvání pojištění, škoda však může být uplatněna i mnohem později.⁵²

Odpovědnost statutárního orgánu je specifické pojištění managementu – tedy fyzických osob v souvislosti s výkonem funkce člena statutárního orgánu a dozorčí rady nebo v souvislosti s výkonem jiné vedoucí funkce v podniku.⁵³

Podvodné jednání v zákonném pojištění odpovědnosti se nejčastěji objevuje v té formě, že již dříve způsobený úraz, který nastal mimo pracoviště, nahlásí jako úraz pracovní a domáhá se finančního odškodnění za hodnocení bolestného, ztrátu na výdělku případně ztížení společenského uplatnění. U nemoci z povolání mohou být záměrně pozměňovány lékařské zprávy, které bodově hodnotí bolestné nebo ztížení společenského uplatnění. Objevují se také případy, kdy je uplatňován nárok na plnění z odpovědnosti za škodu zaměstnavateli. Převážně se jedná o případy, kdy na základě dohody mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem je pojistiteli nahlášena fiktivní škodní událost, která ve skutečnosti

---

⁵⁰ *Zákonné pojištění* [on-line]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=IPB062>>

⁵¹ JINDRA, V. *Neživotní pojištění* [on-line]. UHK, Katedra ekonomie [cit. 2010-11-15]. Dostupný z WWW: <edu.uhk.cz/~jindrvo1/download.php?predmet=pojis&type...file...>

⁵² *Odpovědnost za vadu výrobku*. [on-line]. Business Center, 2010 [cit. 2010-12-03]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/odpovednost-vada-vyrobku/zneni.aspx>>

⁵³ DOLEČEK, M. *Odpovědnost statutárního orgánu*. [on-line]. BusinessInfo.cz, 2010 [cit. 2010-11-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/odpovednost-statutarniho-organu-opu/1000818/47311/>>

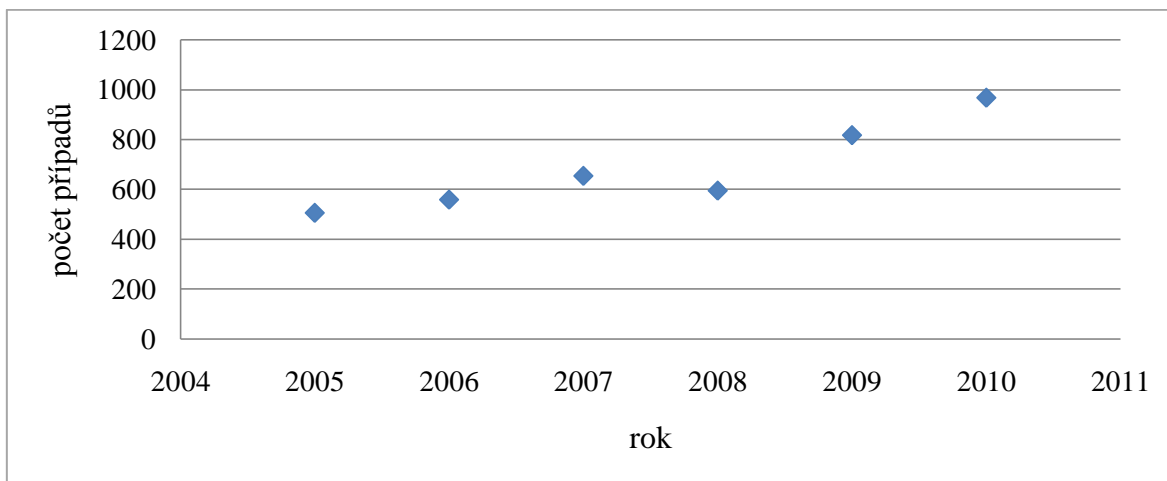
vůbec nikdy nenastala. Často se také objevují případy, kdy se zaměstnanec pojistí až po vzniklé škodě a vznik škody nahlásí až s pozdějším datem.

Podvody lze páchat také z odpovědnosti občana v běžném životě. Osoba, která způsobila škodu na věci sama, požádá známého, který má dané pojištění uzavřené, aby v hlášení pro pojišťovnu uvedl své jméno. Zároveň se snaží pachatelé takto vylákat plnění od pojistitelů za věci běžně poškozené, ale upravené tak, aby vypadaly jako poškozené činností, která je kryta pojištěním. I v podnikatelské odpovědnosti se páchají podvody. Jeden podnikatel způsobí druhému fiktivní škodu, popřípadě podnikatel nahlásí vůči druhému ušlý zisk a tu ztrátu následně uplatňuje na pojišťovně. Kvůli složitosti vztahů a nepřehlednosti v podnikání se tyto podvody těžce dokazují.

3.3.3 Podvodné jednání v kategorii pojištění majetku a odpovědnosti

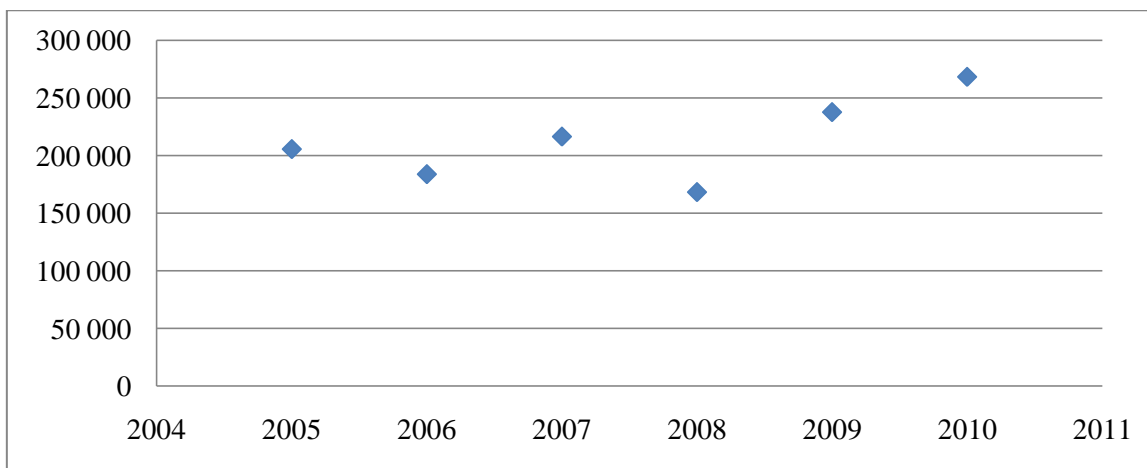
Oblíbenou činností podvodníků je také páchání podvodů v oblasti pojištění majetku a odpovědnosti, i když počet případů není tak markantní jako v pojištění motorových vozidel. V posledních dvou letech byl ohromný nárůst počtu šetřených případů, který obecně nastává v období po živelných událostech, kdy se je nepoctivci snaží využít ve svůj prospěch. V roce 2010 jimi byly sněh, povodně a krupobití. Nejčastěji se projevuje podvodné jednání v navýšení škody nebo v zpětném pojištění postiženého majetku.

Počet případů, které jsou odhaleny pojišťovnami, má rostoucí tendenci oproti předchozím rokům. Jedinou výjimkou byl akorát rok 2008, kdy počet případů klesl o 59 oproti roku 2007. Tuto rostoucí tendenci už ale nelze potvrdit u uchráněné hodnoty, kdy jsou zaznamenané výkyvy v této částce. Velký pokles uchráněné hodnoty před vyplacením byl zaznamenán v roce 2008, kdy byl pokles o 48 242 000 korun českých oproti předchozímu roku. V následném roce se již vyskytoval opačný extrém, kdy bylo naopak uchráněno před vyplacením o 69 493 000 korun českých více než v roce 2008.

Obr. 7: Počet šetřených případů pojistného podvodu v kategorii pojištění majetku a odpovědnosti v ČR v období od roku 2004 do roku 2010

Zdroj: vlastní zpracování podle dat ČAP

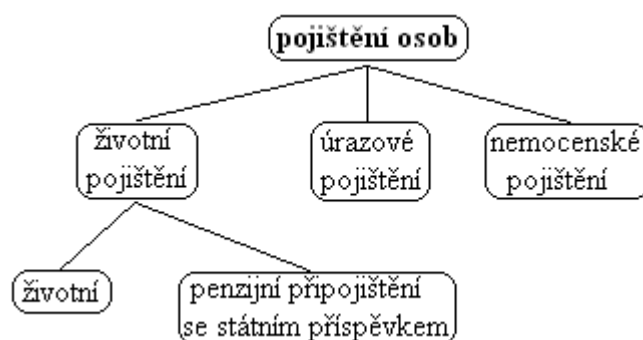
Obr. 8: Uchráněná hodnota před vyplacením v tis. Kč v letech 2004 - 2010

Zdroj: vlastní zpracování podle dat ČAP

Příkladem konkrétního případu pojistného podvodu v pojištění odpovědnosti může být i tento případ. Cyklista, který jel na kole, pojišťovně nahlásil, že mu náhle vstoupil do jízdní dráhy chodec, kterého lehce zachytil a řídítkem mu roztrhl koženou bundu a rozbil náramkové hodinky značky Longines za čtyřicet dva tisíc korun. Poté údajně pokračoval v nekontrolovatelné jízdě a v náklonu se nedokázal vyhnout zaparkovanému osobnímu automobilu Škoda Octavia, kde prý došlo ke střetu a poškození jízdního kola, levých předních dveří, skla a střechy vozu. Šetřením však vyšlo najevo, že všichni účastníci této fingoané nehody jsou členy organizované skupiny pachatelů pojistných

podvodů. Následně nato bylo zjištěno, že předcházejícím majitelem poškozené škodovky byl zmiňovaný klient – cyklista.

3.4 Pojištění osob

Obr. 9: Členění pojištění osob

Zdroj: vlastní zpracování podle přednášek, VOSTATEK, 2009

Životní pojištění je komplexní a flexibilní produkt, který kombinuje pojištění osoby a jejího blízkého okolí pro případ úmrtí nebo dožití. Poskytuje tak finanční jistotu pro rodinu. Existují různé možnosti nabízených produktů v životním pojištění, které kombinují potřeby jednotlivců. Nejlepší využití životní pojištění má, když rodinu peněžně zajišťuje pouze jedna osoba nebo si plánujeme dlouhodobou finanční zátěž.⁵⁴

Penzijní připojištění je způsob spoření, u kterého lze čerpat velice výhodný státní příspěvek a daňové úlevy, pokud klient spoří alespoň určitou minimální dobu (tzv. pojistná doba) a nezačne peníze vybírat dříve než v 60. roce života. Připojistit se lze u licencovaných penzijních fondů. Úložky klientů jsou i s připsaným státním příspěvkem zhodnocovány investicemi fondu. Protože fondy nesmí při investování peněz klientů

⁵⁴ Životní pojištění [on-line]. Pojištění, 2010 [cit. 2010-11-15]. Dostupný z WWW: <<http://pojisteni-zivotni.info/>>

riskovat, je jejich investiční strategie vysloveně konzervativní a na její dodržování dohlíží dozor České národní banky.⁵⁵

Úrazové pojištění pomáhá zachovat životní standard, na který jsou lidé zvyklí a zajistí jim finance pro zvýšené výdaje během rekonvalescence. Finanční odškodnění spojené s úrazem nepřijemné následky neodstraní, ale pomůže je zmírnit. Vyšší plnění můžeme očekávat, pokud po úrazu postihnou osobu trvalé následky, případně bude jedinec uznán jako invalida. Většina pojištění zahrnuje též výplatu v případě smrti úrazem.⁵⁶

Nemocenského pojištění se účastní všechny osoby, které vykonávají práci na základě vztahu uzavřeného podle českých právních předpisů. Povinnost účastnit se mají všechny osoby bez ohledu na to, zda jsou občany České republiky nebo cizími státními příslušníky. Rozhodující vliv na povinnost platit nemá ani trvalost pobytu na našem území. Dávky z nemocenského pojištění lze získat při nemoci, ošetřování člena rodiny, během těhotenství nebo při péči o narozené dítě.⁵⁷

Podvody jsou páčány také u životních pojistek, i když nebyvají zatím příliš časté. To se pravděpodobně v budoucnosti změní a dojde k nárůstu podvodů v této oblasti. Vyskytují se případy, kdy je sjednáno pojištění ve prospěch nějaké osoby nebo firmy a následná smrt pojištěného je buď fingoaná, nebo dokonce způsobena vraždou. Někteří klienti se také uchylují v rámci životního nebo úrazového pojištění k sebepoškozování, aby získali finanční prospěch pro sebe nebo své blízké. V souvislosti s tím se lze setkat i s padělanými zprávami od lékařů, kteří vyplňují příslušné doklady pro pojišťovnu. Objevují se také podvody z pojištění denních dávek po dobu léčení, kdy ho klient uzavře před plánovaným zákrokem a následně ho vydává za akutní. Podvodem je také zatajování zdravotního stavu při uzavírání smlouvy. V mnoha případech se lze setkat s falšováním doby a místa úrazu, případně smlouva je uzavřena až po úraze nebo mohou být úrazy předstírány.

---

⁵⁵ *Penzijní připojištění* [on-line]. Finanční vzdělávání, 2007 [cit. 2010-11-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.financnivzdelavani.cz/webmagazine/page.asp?idk=279>>

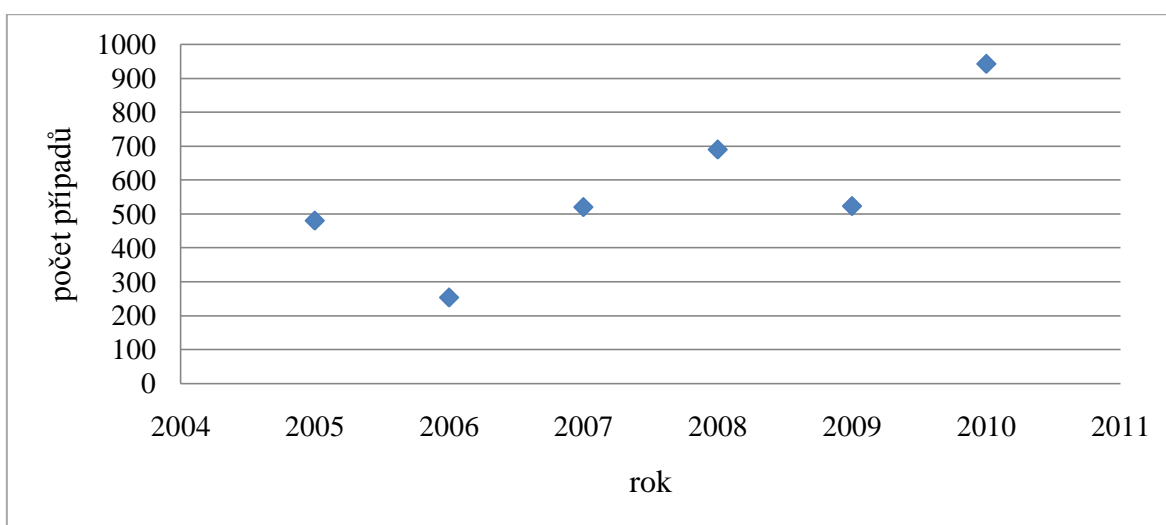
⁵⁶ *Úrazové pojištění*. [on-line]. Měsíc.cz, 1998-2010 [cit. 2010-12-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/pojisteni/urazove-pojisteni/pruvodce/>>

⁵⁷ *Nemocenské pojištění* [on-line]. Česká republika, 2010 [cit. 2010-12-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.czech.cz/cz/67044-nemocenske-pojisteni>>

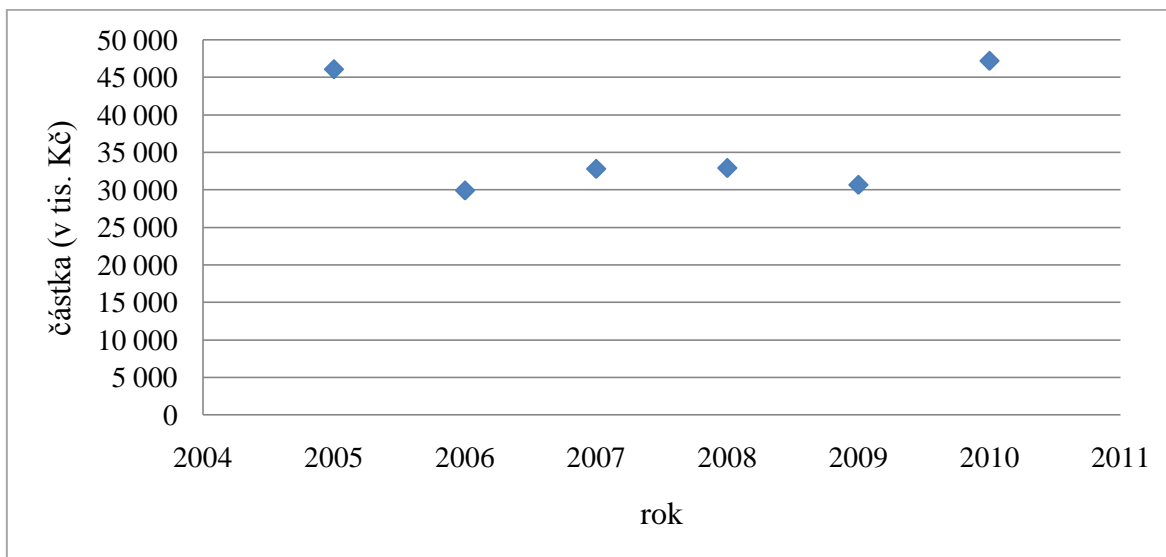
3.4.1 Podvodné jednání v kategorii pojištění osob

Významný nárůst počtu šetřených případů pojistných podvodů zaznamenaly pojišťovny v loňském roce, do které spadají podvody ze životního, úrazového a nemocenského pojištění. Tento nárůst byl spojen částečně s tím, že byla odkryta organizovaná síť podvodníků, kteří uzavírali úrazové pojištění s plněním ve formě denních dávek odškodného u více pojistných ústavů, aniž by je o tom informovali, a potom uplatňovali u těchto pojišťoven škody vzniklé údajným úrazem. Kam až může vést touha po obohacení, ukazují případy z posledních dob, kdy dochází k častějšímu sebepoškozování klientů pojištěných na vysokou pojistnou částku na trvalé následky.

Obr. 10: Počet šetřených případů pojistného podvodu v kategorii pojištění osob v ČR v období od roku 2004 do roku 2010

Zdroj: vlastní zpracování podle dat ČAP

Obr. 11: Uchráněná hodnota před vyplacením v tis. Kč v letech 2004 - 2010

Zdroj: vlastní zpracování podle dat ČAP

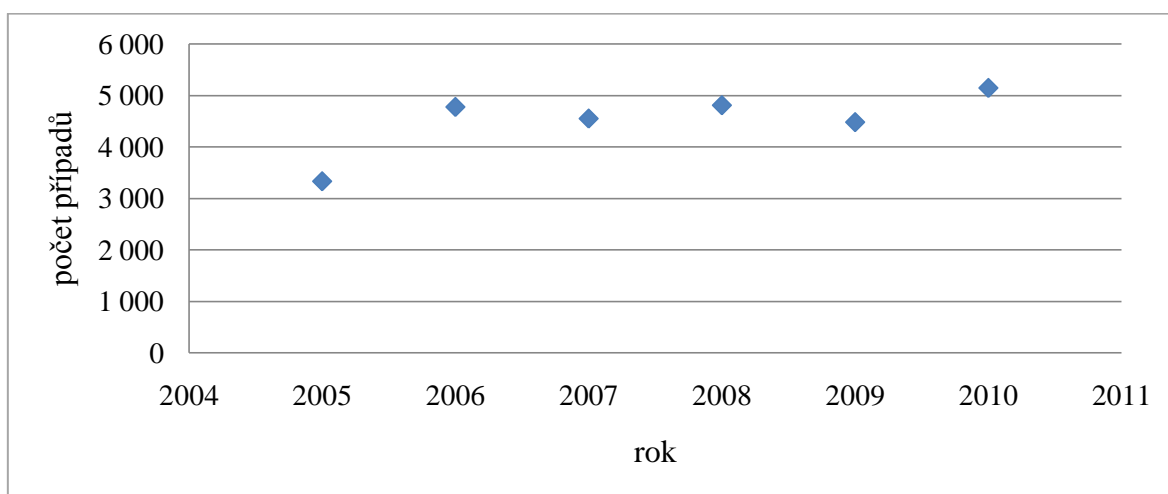
Odhalenost případů a uchráněná hodnota před vyplacením v pojištění osob je podobná jako v pojištění majetku a odpovědnosti. Rozdíly lze ale nalézt v meziročních rozdílech odhalených případů. Zatímco v pojištění majetku a přepravy měly rostoucí tendenci, v pojištění osob různě rostou a kolísají oproti předchozím rokům. Největší pokles ve sledovaném období byl v roce 2006, kdy se šetřilo o 227 případů méně než v roce 2005. Naopak největší nárůst šetřených případů oproti předchozímu roku byl zaznamenán v roce 2010. Rozdíl se pohyboval ve výši 420 případů a částečně byl způsoben odhalením velké organizované skupiny. Tyto roky jsou také extrémní v uchráněné hodnotě před vyplacením. V roce 2006 bylo uchráněno před podvodníky oproti roku 2005 o 16 176 000 korun českých méně, zatímco v roce 2010 byla obdobná částka uchráněna navíc oproti předchozímu roku.

Zdárným příkladem pojistného podvodu z úrazového pojištění může být tento případ. Klient, který byl úrazově pojištěn a nahlásil pojišťovně úraz, který se mu stal při kopané, kdy při hře došlo k naštípnutí patní kosti. Amatérskému fotbalistovi tak bylo v souladu s jeho pojistnou smlouvou vyplaceno za úraz téměř osmdesát tisíc korun. Šetřením detektivů pojišťovny však bylo zjištěno, že se pojištěný v době, kdy měla probíhat intenzivní léčba zranění, se zúčastnil přeborových utkání v kopané a v jednom ze zápasů dokonce dal gól. Z kontroly revizního lékaře pak následně vyplynulo, že patní kost hráče je

naprosto bez traumatologických změn. Pojištěný musel vrátit pojistné plnění a další dohru bude mít celá záležitost ještě u soudu.

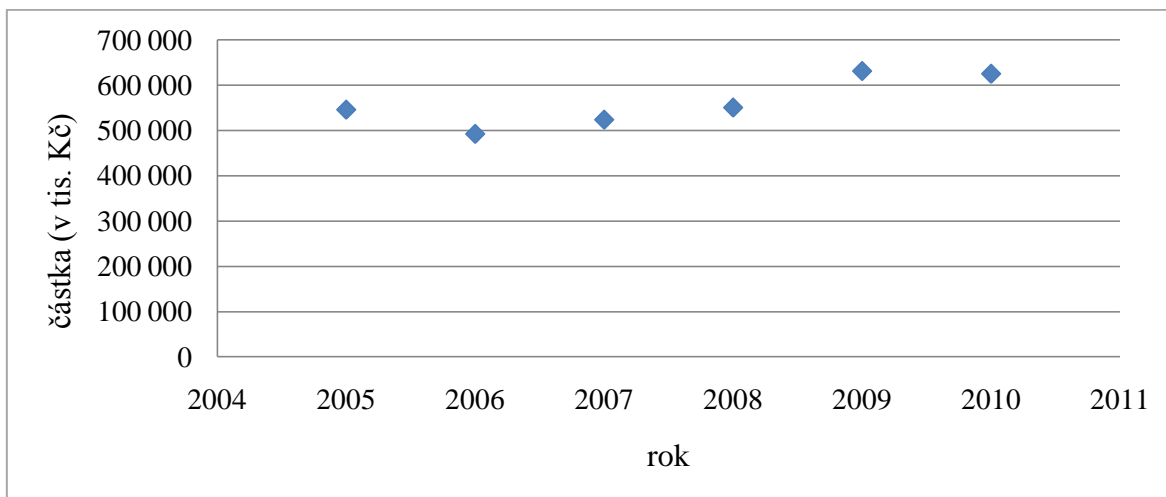
3.5 Podvodné jednání v pojištění

Rok od roku pojišťovny uchraňují před neoprávněným vyplacením stále vyšší částku. Významný vliv na to má využití informačních technologií a analýzy pojistných produktů proti jejich zneužitelnosti podvodníky. Pojišťovny v loňském roce šetřily nejvyšší počet případů podvodného jednání za posledních pět let a uchránily tím více jak šest set milionů korun před vyplacením.

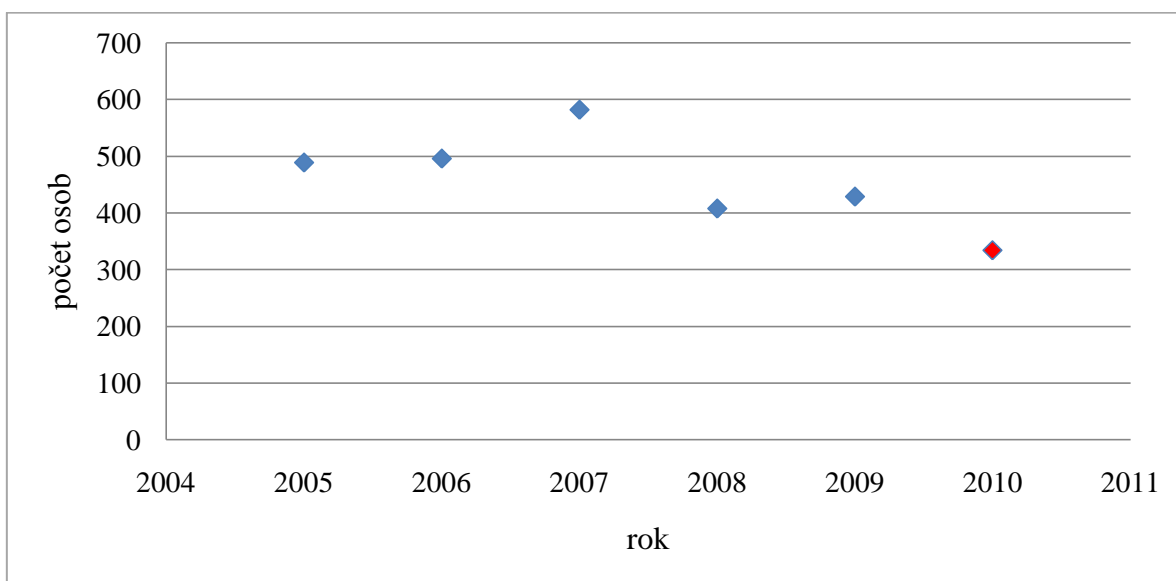
Obr. 12: Celkový počet šetřených případů pojistného podvodu v ČR v období od roku 2004 do roku 2010

Zdroj: vlastní zpracování podle dat ČAP

Obr. 13: Celková uchráněná hodnota před vyplacením v tis. Kč v letech 2004 - 2010

Zdroj: vlastní zpracování podle dat ČAP

■ Hodnota v roce 2010 je uvedena k datu 31. 11. 2010.

Obr. 14: Počet stíhaných a vyšetřovaných osob Policií ČR za trestný čin pojistného podvodu

Zdroj: vlastní zpracování podle dat Policie ČR

Sice byl v roce 2010 největší počet případů podvodů od roku 2005, to samé již nelze říci v této chvíli o počtu stíhaných a vyšetřovaných osob Policií ČR. Hodnota je zatím uvedena k datu 31. 11. 2010, a proto lze ještě očekávat nárůst. Největší nárůst počtu šetřených případů byl v roce 2006, kdy jeho počet stoupl oproti roku 2005 o celých 1 442 případů. Naopak uchráněná hodnota v tomto období klesla o 53 264 000 korun českých. V následujících letech již uchráněná hodnota před vyplacením vzrůstala. Nejvyšší

meziroční rozdíl byl zaznamenán v roce 2009, kdy se uchráněná hodnota zvedla o 80 275 000 korun českých oproti roku 2008. Přestože je počet odhalených případů celkem vysoký, Policie ČR stíhá a vyšetřuje osoby, kdy jejich počet se pohybuje v desetinových hodnotách počtu případů. Nejvíce osob Policie vyšetřovala v roce 2007, kdy jich bylo 582. Ve stejném roce zaznamenala největší meziroční nárůst v počtu těchto osob, a to o 86 lidí. V následujícím roce se již ale počet takto stíhaných osob meziročně snížil o 174 jedinců.

3.6 Pojistný podvod v zahraničí

Páchání pojistného podvodu je často závislé na zemi a legislativním prostředí a také na mentalitě lidí, kteří v ní žijí. Příkladem odlišného vnímání a také páchání pojistného podvodu může být americký kontinent. Tam jsou nejčastěji podvody páchaný v oblasti životního, úrazového a zdravotního pojištění. To se odvíjí od té skutečnosti, že náhrady škod v tomto směru jsou nesrovnatelně vyšší než například v České republice a dokážou mnohonásobně přesáhnout i škody způsobené na majetku. Úplně opačným trendem než v Americe jsou pojistné podvody ve střední Evropě, kde nejčastěji jsou páchaný pojistné podvody na motorových vozidlech a také na majetku, kde především dochází k fingoaným krádežím a úmyslným požárům. Je to způsobené tím, že náhrady škod jsou srovnatelné s náhradami za životní, zdravotní a úrazové pojištění v zámoří. To samozřejmě neplatí v našich podmínkách, kde jsou tyto náhrady za zdraví a život minimální v porovnání s majetkovými náhradami. To také je důvodem, proč jsou v zámoří lukrativní pojistné podvody páchané v životním a úrazovém pojištění, zatímco ve středoevropském prostředí se jedná o pojistné podvody na motorových vozidlech a majetku.⁵⁸

Celosvětově se ale ukazuje, že pojistné podvody jsou nejčastěji páchaný v období přírodních katastrof. Souvisí to především s tím, že lidé utrpí během katastrofy mnohonásobně vyšší škody než při nahodilé pojistné události a neuvědomí si v danou chvíli, že jejich majetek nemusí být dostatečně pojištěn nebo dokonce není pojištěn vůbec.

---

⁵⁸ KOTYROVÁ, M. Pojišťovny podvody netolerují. *Pojistný obzor*. 2008, roč. 9, č. 1, s. 30

Nejčastěji se podvod projevuje v obdobích, kdy se přes území prohnala vichřice, a došlo k poškození střech, kdy bylo poškozeno několik střešních tašek. Lidé, v případě vidiny vyššího vyplaceného plnění a také novější střechy, doplní poškozenou část ještě o další poškození. Pojišťovny, které se v danou chvíli snaží o rychlou likvidaci pojistné události, jsou v nelehké situaci, protože nestačí kapacitně pokrýt potřeby pojistných likvidátorů a ti se v prvotní chvíli spokojí s fotodokumentací, kterou pořídí klient sám. Jako pozitivní se ale stále ukazuje, že pojišťovny dané hlášení prověřují s odstupem a případné nadhodnocené škody krátí a vyvozují z toho patřičné důsledky pro pachatele.⁵⁹

Pokud se jedná o zahraniční pojišťovací trh, je tendence k páchání pojistných podvodů po katastrofických událostech stejná. Ve Spojených státech amerických byla odhadovaná škoda po hurikánu Katrina v roce 2005 kolem sto miliard USD, kdy bylo zaregistrováno zhruba kolem jednoho milionu šesti set tisíc pojistných událostí v celkové hodnotě na pojistném plnění třicet pět miliard USD. Odhad hodnoty pojistných podvodů na této přírodní katastrofě byl stanoven na šest miliard USD. To vedlo k tomu, že nejvyšší státní zástupce vyhlásil speciální program boje proti pojistným podvodům souvisejících s hurikánem Katrina a dožadoval se nulové tolerance vůči těmto spáchaným podvodům. Jako výsledek tohoto programu bylo FBI předloženo 70 žalob v rámci podezření na spáchání trestného činu pojistného podvodu, kdy vina byla prokázána v šedesáti případech.⁶⁰

Pojistný podvod tedy není jenom problémem jednoho státu, ale řadí se do nadnárodní kriminality. To je způsobeno hlavně tím, že je možné přes životní pojištění prát špinavé peníze, které pachatelé získali při nezákonné činnosti v organizovaném zločinu. Aby pachatel mohl zlegalizovat výnosy z jiné trestné činnosti, uzavírá životní pojištění, kde je pojistné zapláceno jednorázovým vkladem. Po uplynutí doby pojištění si dotyčný přijde pro výplatu plnění z dožití a tím de facto legalizuje finanční obnos peněz, který byl původně nelegální. V tomto případě ale pojišťovny disponují mechanismem, který

---

⁵⁹ Studená, L. *Pojistný podvod v pojišťovnictví, analýza pojmu a jeho význam pro pojistníky a pojistitele*. [Bakalářská práce], Praha: VŠFS, Katedra Finance a Finanční služby, 2009, s. 32

⁶⁰ KOTYROVÁ, M. Pojišťovny podvody netolerují. *Pojistný obzor*. 2008, roč. 9, č. 1, s. 31

informuje pojišťovnu o podezřelém obchodu podle zákona o legalizaci výnosů z trestné činnosti.⁶¹

Oproti České republice je spolupráce zahraničních pojišťoven a subjektů činných v trestním řízení mnohem lepší a systematictější. V řadě zemí fungují v policejních strukturách odborníci či specializované útvary pro vyšetřování pojistného podvodu. Na evropském kontinentě jsou jimi specializované útvary pro vyšetřování pojistného podvodu např. ve Velké Británii a v Německu. V zámoří je vhodným příkladem uvést FBI, kde vlastní specializovanou jednotku pro vyšetřování pojistného podvodu. Tento systém na odhalování a vyšetřování pojistného podvodu je podmíněn tím, že si v těchto zemích dobře uvědomují, že pojistný podvod je společensky nebezpečný trestný čin a může být jim financována další trestná činnost. Další rozdíl od ostatních zemí tkví v tom, že se v naší republice dostane k soudu jen malá část odhalených případů pojistného podvodu, což může vést k dojmu, že páchaní pojistného podvodu je poměrně málo postižitelné. Pozitivem pro postih pojistného podvodu oproti ostatním zemím ale je, že máme celkem přísný trestní zákoník, který postihuje trestný čin pojistného podvodu vysokými sazbami odnětí svobody v řádech let, zatímco v některých zemích se pohybují pouze v řádech měsíců.⁶²

Celosvětově se pojistným podvodem zabývá International Association of Insurance Fraud Agencies (IAIFA) se sídlem v Kansas City, která sdružuje fyzické i právnické osoby již od roku 1986, jež se profesionálně zabývají bojem proti pojistným podvodům. Asociace svoji činnost zaměřuje především na preventivní opatření a klade důraz na výměnu informací z hlediska zvýšení efektivity v rámci boje proti pojistnému podvodu s celosvětovým působením. Členem v této asociaci je mnoho samostatných i sdružených pojistitelů z celého světa a samozřejmostí tudíž je, že již několik let je i členem Česká asociace pojišťoven.⁶³

Vhodné pro odhalování pojistného podvodu, který často zasahuje za hranice jednoho státu, by bylo vytvoření společných registrů. Samozřejmě, že by nejprve musela být upravena

---

⁶¹ KOTYROVÁ, M. Pojišťovny podvody netolerují. *Pojistný obzor*. 2008, roč. 9, č. 1, s. 32

⁶² Tamtéž, s. 32

⁶³ IAIFA [on-line]. International Association of Insurance Frauds Agencies, 2010 [cit. 2011-04-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.iaifa.org/index.html>>

legislativa v jednotlivých zúčastněných státech a to jenom z toho důvodu, aby nedocházelo ke zbytečným soudním sporům a k rozporům v ochraně osobních údajů a lidských práv.

Kdyby se to ale stalo skutečností, pojistitelé by jistě ušetřili nemalé částky, které v současné době vynakládají na prevenci a šetření pojistných podvodů. Toto tvrzení je podloženo statistickými daty, která dokazují, že se jim při společném a systematickém postupu vynaložené náklady mnohonásobně vrátí v úspoře financí, jež by museli vyplatit na pojistném plnění.⁶⁴

---

⁶⁴ KOTRBATÁ, J. Pojistný podvod mezinárodně. *Pojistný obzor*. 2001, roč. 2, č. 8, s. 8

4 Registry

Každá činnost, která je spojena s finanční částkou nebo také transakcemi peněz, může znamenat pro provozovatele finančního institutu možnou ztrátu v důsledku nekorektního jednání ze strany klienta. Aby se mohlo zabránit těmto ztrátám, vznikají různé registry v rámci společností, finančních skupin apod. Pod pojmem registr si můžeme představit nějaký seznam nebo rejstřík, kde jsou zaznamenány údaje, které mají jisté faktory stejné a snaží se o úplnost informací v daném znaku. V České republice je nespočet registrů, jsou jimi např. registr vozidel, administrativní registr ekonomických subjektů, registr adres, národní registr majitelů zvířat, registr dlužníků, národní registr poradců a mnoho dalších, které souvisí s různými oblastmi. V rámci této kapitoly se chci zabývat registry v bankovním a nebankovním sektoru a zároveň chci nastínit možnost vytvoření registru podvodníků pro pojišťovací instituce.

4.1 Úvěrové registry

V těchto registrech lze zjistit současnou i minulou úvěrovou situaci klienta. Jsou v nich obsaženy informace o fyzických a právnických osobách, které splácí závazky v termínu, popřípadě nedodržují termíny splatnosti. Uvedeni tam jsou dokonce i ti, kteří úvěr nikdy neměli. Nejčastěji se tento typ registrů využívá v bankovním sektoru, kde se běžně při žádosti o úvěr ověřuje klientova minulá a současná úvěrová situace. V České republice je v současné době několik úvěrových registrů a každý má jiné zaměření. Ve všech jsou vesměs informace o výši získaného úvěru klienta, měsíčních splátkách, platební morálce a bonitě klienta apod.⁶⁵

Úvěrové registry slouží věřitelům hlavně k tomu, aby se klient nemohl zadlužit menšími úvěry u více institucí současně, které by ve svém souhrnu představovaly takovou částku, že by ji nebyl schopen řádně splácet. Zároveň mají zamezit tomu, aby klient používal

---

⁶⁵ BUČKOVÁ, V. *K čemu slouží úvěrové registry*. [on-line]. Finance.cz, 2009 [cit. 2011-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/210471-k-cemu-slouzi-uverove-registry-/>>

na splácení současných úvěrů úvěry od jiných institucí. Hlavní úlohou úvěrového registru je ale především ochrana věřitelů před špatnou úvěrovou minulostí žadatele o úvěr.⁶⁶

Úvěrové registry v České republice:

- Centrální registr úvěrů
- Bankovní registr klientských informací
- Nebankovní registr klientských informací
- Registr FO a registr IČ sdružení SOLUS

4.1.1 Centrální registr úvěrů

Centrální registr úvěrů (dále jen CRÚ) je systém, jenž zpracovává a sdílí informace s přesně vymezeným okruhem účastníků o úvěrových závazcích fyzických osob podnikatelů a právnických osob. V databázi CRÚ nejsou tudíž evidovány spotřebitelské úvěry fyzických osob, jejich hypoteční úvěry, ručitelské závazky a údaje o depozitních účtech. Tato činnost se legislativně opírá o ustanovení zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, konkrétně o § 38a. Členem CRÚ jsou banky a zahraniční banky, působící na území České republiky a osoby, které stanoví zákon, jejichž povinností jsou pravidelné měsíční aktualizace databáze. Systém byl vytvořen na základě dobrých zkušeností obdobných úvěrových registrů v zahraničí, zejména v EU. Při vytváření projektu se projevila úzká spolupráce mezi Českou národní bankou, která je garantem projektu, a Bankovní asociací.⁶⁷ Zkušební provoz systému byl zahájen v květnu 2002, jehož jediným problémem v té době byly neúplné informace. V plném provozu je databáze od 1. Listopadu 2002.⁶⁸ Princip fungování registru je zjednodušeně zachycen na obr. 15.

---

⁶⁶ *Co je úvěrový registr?* [on-line]. Společnou cestou [cit. 2011-03-27]. Dostupný z WWW: <www.spolcest.cz/files/poradna/letaky-spolcest-5.pdf>

⁶⁷ *Centrální registr úvěrů.* [on-line]. ČNB, 2003-2011 [cit. 2011-03-27]. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/centralni_registr_uveru/>

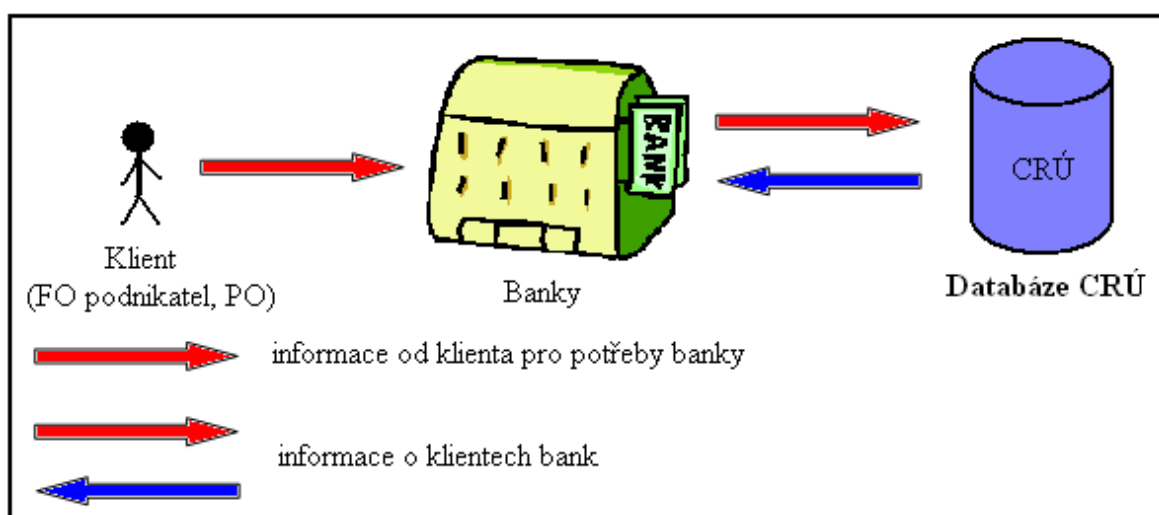
⁶⁸ *Centrální registr úvěrů.* [on-line]. ČNB, 2003-2011 [cit. 2011-03-28]. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2002/313.html>

V databázi registru lze nalézt tyto informace:

- identifikační údaje o klientech (právní forma, IČO, název, adresa sídla atp.),
- identifikační údaje pohledávky (číslo pohledávky, datum vzniku a splatnosti pohledávky, typ a další věcné specifikace pohledávky, stav pohledávky),
- hodnoty pohledávky (celková výše pohledávky / rámce, aktuální zůstatek pohledávky, jistina po splatnosti, úroky, poplatky a počet dnů po splatnosti),
- další proměnné vztahující se k pohledávce (měna pohledávky, typy zajištění pohledávky, odvětvová klasifikace pohledávky).⁶⁹

Účastníci mají povinnost registrovat v CRÚ současné a potencionální závazky klientů, které zahrnují úvěrové riziko bez ohledu na velikost pohledávky, tj.

- čerpané úvěry, vč. kontokorentních,
- debety na běžných účtech nad stanovený limit (2 000 Kč),
- nečerpané úvěrové rámce a přísliby,
- vydané záruky,
- úvěrové ekvivalenty vybraných podrozvahových pohledávek.⁷⁰

Obr. 15: Tok informací u databáze CRÚ

Zdroj: Vlastní zpracování

⁶⁹ Centrální registr úvěrů. [on-line]. ČNB, 2003-2011 [cit. 2011-03-27]. Dostupný z WWW: http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/centralni_registr_uveru/

⁷⁰ Centrální registr úvěrů. [on-line]. BusinessInfo.cz, 2010 [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/bankovnictvi/centralni-registr-uveru/1000464/4014/>

4.1.2 Bankovní registr klientských informací

Bankovní registr klientských informací (dále jen BRKI) je společná databáze údajů, která je vytvořena z informací o vztazích mezi bankami a klienty, jež mají u nich úvěry. Jsou v něm soustředěny pozitivní i negativní informace o úvěrových závazcích a nepovolených debetních zůstatcích na běžných účtech fyzických osob a to jak běžných občanů, tak i podnikatelů.⁷¹ Registr funguje na našem území už od června roku 2002 a jeho provozovatelem a správcem je CBCB – Czech Banking Credit Bureau, a. s., jejíž vlastníci jsou pouze banky a jeho činnost se řídí zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. CBCB údaje o klientech nijak nevyhodnocuje, o rozhodnutí, zda bude, či nebude udělen úvěr, si rozhodují banky samy.⁷² Zjednodušeně lze tento systém demonstrovat na obr. 16. V případě klientova zjištění, že se jedná o lživý zápis, může se domoci nápravy pomocí klientského centra, kde po ověření informací uvedou jeho data do pravdivosti.

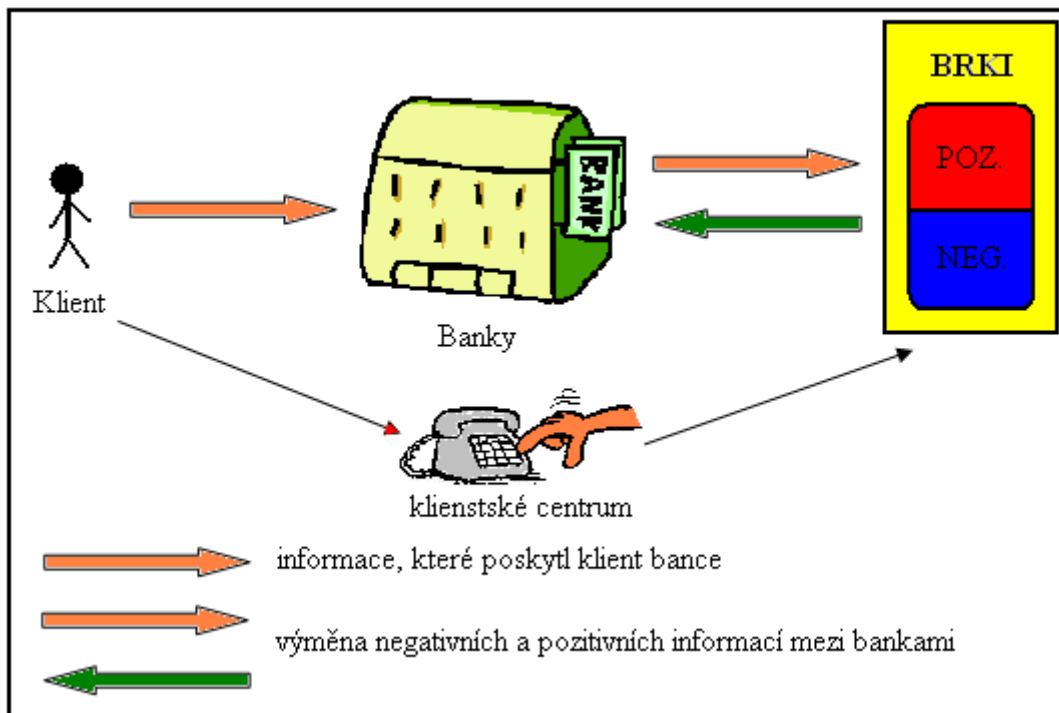
Účel této databáze je stanoven v § 38a odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů. V němž se uvádí, že se banky a pobočky zahraničních bank mohou navzájem informovat o majitelích účtů a o záležitostech hodnotících bonitu a důvěryhodnost klientů finančních institucí, a to i prostřednictvím třetí osoby, na níž mají majetkový podíl pouze banky. S údaji získanými z tohoto registru musí zacházet jako s údaji o vlastních klientech.⁷³

---

⁷¹ *Informační memorandum BRKI*. [on-line]. Czech Banking Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <http://www.cbcb.cz/inf_mem.html>

⁷² *Klíčové charakteristiky BRKI*. [on-line]. Czech Banking Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.cbcb.cz/registr.html>>

⁷³ § 38a, odst. 1, zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů

Obr. 16: Tok informací v databázi BRKI

Zdroj: Vlastní zpracování

Spolu s CBCB se účastní zpracování informací ještě italská společnost CRIF S. p. A..

V rámci databáze jsou zpracovány tyto údaje:

- identifikační údaje klienta,
- rodné číslo klienta,
- osobní údaje o tom, zda došlo k uzavření či neuzavření smlouvy,
- osobní údaje o finančních závazcích klienta a o jejich plnění,
- údaje o zajištění závazků souvisejících se smlouvou u banky,
- další osobní údaje vypovídající o bonitě a důvěryhodnosti klienta.

Zpracování těchto osobních údajů není spojeno s poskytnutím souhlasu od klienta banky, protože nejsou zpracovávány citlivé osobní údaje.⁷⁴

Údaje v databázi BRKI jsou pravidelně měsíčně aktualizována a v registru se vyskytují po celou dobu trvání smlouvy mezi klientem a bankou a následně ještě další čtyři roky po uplynutí závazku. V případě, kdy smlouva nebyla mezi žadatelem a bankou uzavřena,

⁷⁴ Informační memorandum BRKI. [on-line]. Czech Banking Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <http://www.cbcb.cz/inf_mem.html>

se data uchovávají po dobu jednoho roku, kdy jsou následně blokována pro zjištění informací a po uplynutí pětiletého období blokace jsou tato data smazána.⁷⁵

Síť uživatelů databáze je poměrně rozsáhlá a řadí se mezi ně nejvýznamnější subjekty na bankovním trhu a stavební spořitelny, které mají uzavřenou smlouvu o zpracování údajů s CBCB a nejsou v nucené správě či likvidaci. Jiné subjekty nemají přístup k těmto informacím.⁷⁶ V současné době má BRKI dvacet jedna členů a jejich konkrétní seznam je uveden v příloze.

4.1.3 Nebankovní registr klientských informací

Nebankovní registr klientských informací (dále jen NRKI) je databáze údajů o uzavřených smlouvách mezi věřitelskými subjekty a klienty, jimiž jsou nejen fyzické osoby, ale také právnické osoby. Uživateli databáze NRKI jsou jednotlivé věřitelské subjekty, které mají uzavřenou smlouvu s LLCB – Leasing and Loan Credit Bureau, z. s. p. o. o zpracování údajů. Věřitelskými subjekty jsou v tomto případě i banky ve smyslu zákona č. 21/1991 Sb., o bankách, které mají také s LLCB uzavřenou smlouvu a které se zároveň účastní projektu BKRI. Projekt na našem území funguje již od června roku 2005. Jádrem registru je tvořeno pozitivními i negativními informacemi o úvěrovém chování klienta. Pokud jsou vložena nějaká data jedním subjektem do registru, neznamená to, že jiný subjekt k nim bude mít volný přístup. Pokud bude chtít zjistit nějaké informace o klientovi, musí mít jeho písemný souhlas.⁷⁷

Společnost CCB – Czech Credit Bureau, a. s. zajišťuje na základě smluv pro LLCB služby, které souvisí se vzájemným informováním uživatelů systému a zároveň tato společnost nemá přístup k údajům o klientech. Spolu s LLCB se zpracování údajů účastní informací italská společnost CRIF S. p. A..

---

⁷⁵ *Informační memorandum BRKI*. [on-line]. Czech Banking Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <http://www.cbcb.cz/inf_mem.html>

⁷⁶ *Aktuální uživatelé BRKI*. [on-line]. Czech Banking Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.cbcb.cz/registr.html>>

⁷⁷ *NRKI* [on-line]. Leasing & Loan Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.llcb.cz/index.htm>>

V rámci databáze jsou zpracovány tyto údaje:

- identifikační údaje klienta,
- rodné číslo klienta,
- osobní údaje o tom, zda došlo k uzavření či neuzavření smlouvy,
- osobní údaje o finančních závazcích klienta a o jejich plnění,
- údaje o zajištění závazků souvisejících se smlouvou u banky,
- další osobní údaje vypovídající o bonitě a důvěryhodnosti klienta.

Zpracování těchto údajů (tj. zejména zařazování nebo aktualizace) v rámci NRKI je v případě klientů – fyzických osob podmíněno poskytnutím souhlasu se zpracováním osobních údajů. Zpracování údajů se řídí ustanovením § 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.⁷⁸

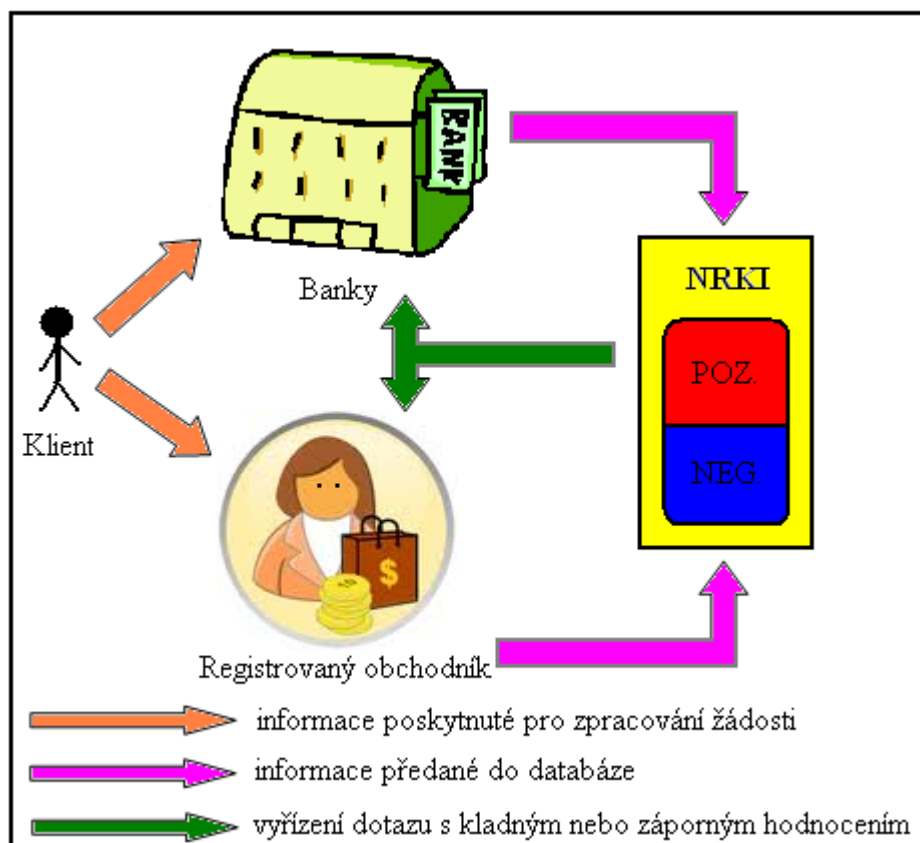
Údaje v databázi NRKI jsou pravidelně měsíčně aktualizovány a v registru se vyskytují po celou dobu trvání smlouvy mezi klientem a věřitelským subjektem a následně ještě další čtyři roky po uplynutí závazku. V případě, kdy smlouva nebyla mezi žadatelem a věřitelským subjektem uzavřena, se data uchovávají po dobu šesti měsíců, kdy jsou po uplynutí této doby archivována a nebudou již použita pro zjištění informací.⁷⁹ Aby nedocházelo ke zneužití dat ze systému, neoprávněnému zpracování nebo neoprávněnému přístupu k informacím, jsou zavedena opatření, která tomu mají zabránit. Jsou jimi pravidelná obměna individuálních přístupových kódů a přístupových jmen k NRKI, přenos informací prostřednictvím privátních linek, který znemožní neoprávněný přístup k informacím a také šifrování dat při přenosu informací.⁸⁰ Informace v registru NRKI mají podobný tok jako informace v registru BRKI, jediným výrazným rozdílem jsou získatelé těchto informací. Tento proces je opět zachycen na obr. 17.

---

⁷⁸ *Informační memorandum NRKI* [on-line]. Leasing & Loan Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.llcb.cz/dokumenty.htm>>

⁷⁹ *NRKI* [on-line]. Leasing & Loan Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.llcb.cz/index.htm>>

⁸⁰ *Informační memorandum NRKI* [on-line]. Leasing & Loan Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.llcb.cz/dokumenty.htm>>

Obr. 17: Tok informací v databázi NRKI

Zdroj: Vlastní zpracování

Od 1. ledna 2006 začala možnost vzájemné výměny dat mezi databázemi BRKI a NRKI. Členské společnosti si mohou vyměňovat informace, ověřovat bonitu a platební morálku v obou registrech, akorát je tato skutečnost podmíněna souhlasem klienta se zpracováním údajů a souhlasem pro společnost, která se chce dotázat. Přestože jsou databáze BRKI a NRKI zcela samostatně existující, mají jisté body, které mají společné. Informace do obou systémů jsou zpracovány v takovém rozsahu, kdy mohou posloužit k posouzení bonity, důvěryhodnosti, případně i platební morálky klienta. Obsah údajů, který je zpracováván v obou systémech, je shodný a samozřejmě nejsou zpracovávány citlivé osobní údaje. Databáze také uchovávají získaná data po shodnou dobu v případě uzavření smlouvy a rozdílnou dobu v případě návrhu smlouvy. Po uplynutí určené doby jsou data automaticky zlikvidována.⁸¹

⁸¹ Informační memorandum NRKI a BRKI [on-line]. Leasing & Loan Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.llcb.cz/dokumenty.htm>>

4.1.4 Registr FO a registr IČ sdružení SOLUS

Sdružení SOLUS, jehož jméno vzniklo jako složenina počátečních písmen jeho původního názvu – Sdružení na Ochranu Leasingu a Úvěrů Spotřebitelům, zahájilo činnost a bylo zaregistrováno 18. června 1999. SOLUS vytváří dva registry negativních informací a tím prvním je společná databáze spotřebitelů (dále jen registr FO) a druhým je databáze podnikatelů a právnických osob (dále jen registr IČ), která byla spuštěna až v květnu 2005. Oba registry shromažďují údaje o klientech, kteří nemají zájem plnit nebo neplní své smluvní závazky, nebo se dostali do problémů se splácením svých finančních závazků u některého z členů sdružení SOLUS. Databáze obsahují údaje, které jsou nutné k posouzení identifikace klienta a informace o tom, jak konkrétně porušil klient svoji povinnost řádně splácet svůj finanční závazek. Aby byl klient zařazen do registru, musí být klient v prodlení, kdy je jeho doba stanovena v pravidlech FO a pravidlech IČ, se splněním svých finančních závazků. Pokud klient následně uhradí svůj závazek, je informace zachována v Registru FO a Registru IČ ještě po dobu tří let.⁸²

Na databázi sdružení SOLUS se podílí řada subjektů z různých ekonomických oblastí. V počátcích tomu ale nebylo tak, členy byly úvěrové společnosti. První banka vstoupila do sdružení SOLUS až v březnu 2001. V září roku 2005 se poté připojili všichni tři naši mobilní operátoři a o necelý rok později přistoupil distributor elektrické energie. První stavební spořitelna se stala členem v listopadu 2009.⁸³ Současnými členy sdružení SOLUS je třicet sedm subjektů a jejich přesný seznam je uveden v příloze.

SOLUS je otevřené sdružení, jehož členem se může stát právnická osoba, která sídlí v České republice a vykonává specifickou činnost (zejména v oblasti poskytování finančních služeb, pojišťovacího a obdobného charakteru anebo dodávek zboží a služeb), při které vznikají klientům dlouhodobé či opakované závazky.⁸⁴

---

⁸² *Historie sdružení* [on-line]. SOLUS, 2011 [cit. 2011-04-08]. Dostupný z WWW: <<https://www.solus.cz/historie-sdruzeni/>>

⁸³ *Milníky v činnosti sdružení* [on-line]. SOLUS, 2011 [cit. 2011-04-08]. Dostupný z WWW: <<https://www.solus.cz/milniky-v-cinnosti-sdruzeni/>>

⁸⁴ *Žadatelé o členství* [on-line]. SOLUS, 2011 [cit. 2011-04-09]. Dostupný z WWW: <<https://www.solus.cz/zadatele-o-clenstvi/>>

Ochrana údajů v registru je zaručena zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění, kdy na dodržování tohoto zákona dohlížel do srpna roku 2004 Úřad pro ochranu osobních údajů. Zpracováním údajů o klientech je pověřena Společnost pro informační databáze, a. s. a Global Payments Europe, s. r. o., kdy je bezpečnost zaručena dostatečnými technologickými a personálními podmínkami.⁸⁵

4.1.5 Centrální registr dlužníků

Centrální registr dlužníků (dále jen CERD) je největším finančním registrem na světě, jehož databáze jsou vzájemně propojeny a tvoří se z národních registrů. Systém je napojen na státní subjekty a jeho snahou je shromažďování informací, které mohou sloužit jako důkazný materiál během soudního řízení a může dopomoci k získání veřejné zakázky. CERD se snaží o ochranu obchodních subjektů před nevhodnými investicemi a zároveň zabraňuje dlužníkům, aby se vystěhováním do jiného státu vyhnuli placení svých závazků. V rámci registru je možné získat informace také o konkursech uvalených na firmy a ohodnocení solventnosti daného subjektu. Vstup do databáze je podmíněn získáním programu pro využívání databáze a zaplacením poplatku po provedení registrace. Daný poplatek je díky propojování registrů tak malý, že je daná aplikace dostupná i menším podnikům.⁸⁶

Pomocí daného registru lze získat informace o nesplacených závazcích ekonomických subjektů, které mají registraci v České republice a jsou zaznamenané v CERDU, BRKI a NRKI. V databázi je možné ověřit si jak negativní, tak i pozitivní informace.⁸⁷ Na obr. 18 je znázorněno, jak funguje databáze CERD a z nákresu je patrné, kudy mohou proudit informace o klientovi.

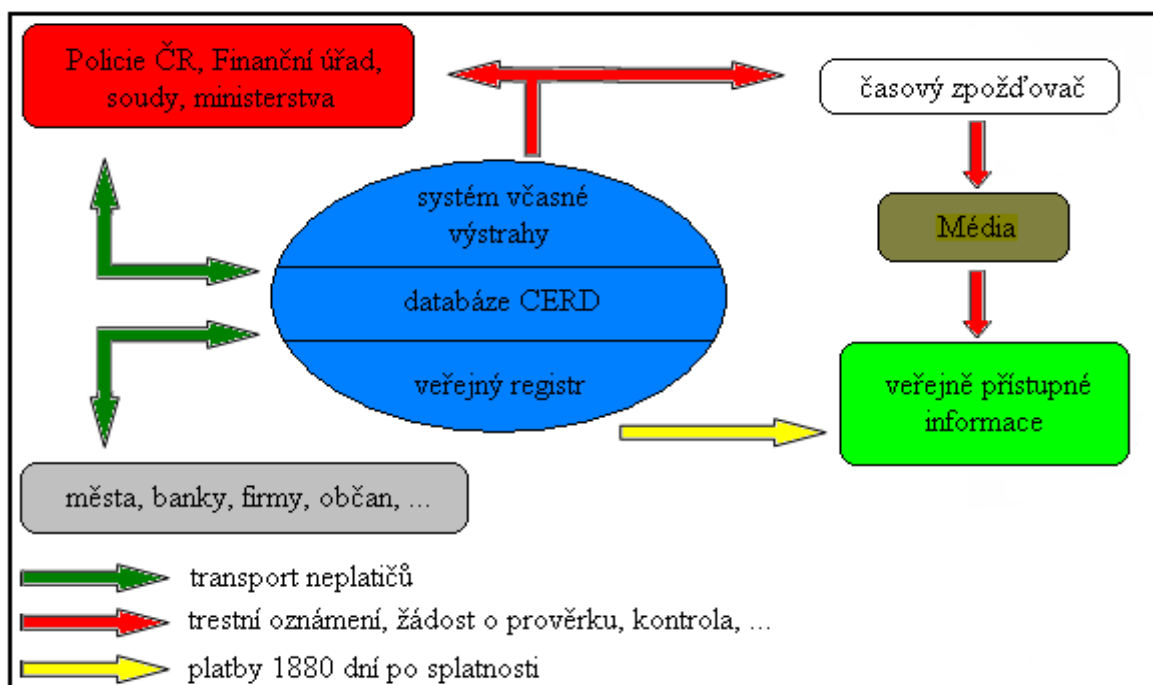
⁸⁵ *Ochrana osobních údajů* [on-line]. SOLUS, 2011 [cit. 2011-04-09]. Dostupný z WWW: <<https://www.solus.cz/ochrana-osobnich-udaju/>>

⁸⁶ *Přístup do registru dlužníků*. [on-line]. Centrální registr dlužníků, 2011 [cit. 2011-04-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.centralniregistrdluzniku.cz/pristup-do-registru-dluzniku.htm>>

⁸⁷ *Jak funguje registr CERD*. [on-line]. Centrální registr dlužníků, 2011 [cit. 2011-04-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.centralniregistrdluzniku.cz/jak-funguje-cerd.htm>>

Veřejný registr dlužníků obsahuje pouze takové pohledávky, kde se vkladatel rozhodl o přenesení informace z uzavřeného registru do veřejného. Ve veřejném registru nejsou k dohledání informace v takovém rozsahu, jako by byly v rámci uzavřené databáze. V tomto registru se tudíž nacházejí informace, u kterých není jistota, zda jsou pravdivé, či nikoliv.⁸⁸

Černá kniha je systém, kde lze veřejně sledovat problémové společnosti a osoby se špatnou obchodní morálkou či v trestním řízení. Najdeme zde především seznam osob, které jsou stíhané pro trestný čin korupce a firmy, u nichž bylo zahájeno stíhání statutárních orgánů, nebo jsou podezřelí z provedení závažné trestné činnosti. V rámci tohoto portálu lze zveřejnit informace o špatně dobytých pohledávkách, které nezískaly ani specializované firmy. Zobrazení všech identifikačních údajů není proti ochraně osobních údajů, protože nesmí dojít k záměně subjektu a zároveň to o něm říká, že je nebonitní.⁸⁹

Obr. 18: Informační cesty v databázi CERD

Zdroj: Vlastní zpracování, CERD

⁸⁸ *Veřejný registr dlužníků*. [on-line]. Centrální registr dlužníků, 2011 [cit. 2011-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.centralniregistrdluzniku.cz/centralni-registr-dluzniku.htm>>

⁸⁹ *Co shromažďuje černá kniha?* [on-line]. Centrální registr dlužníků, 2011 [cit. 2011-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.centralniregistrdluzniku.cz/cerna-kniha-problemove-firmy.htm>>

4.2 Registry v pojišťovacím sektoru

V tomto segmentu trhu se můžeme již s nějakými náznaky vytváření registrů setkat. Pojišťovny se tím snaží eliminovat negativní dopady ze strany klientů, kteří nemusí s pojišťovnou jednat pravdivě. V této části budou zmíněny registry, které v současnosti pojišťovny využívají, a zároveň tu bude probrána možnost vytvoření registru, kde by byla sdílena data o pojistných událostech a pojistných podvodech.

4.2.1 Nehodové centrum pojišťoven

Jedná se o společný projekt ČKP, jednotlivých pojišťoven a jejich odtahových služeb, který má zamezit neoprávněnému obohacování „crash hunterů“ na úkor pojišťoven a především klientů těchto pojišťoven. Zároveň by se tím mělo zabránit ve spekulaci se špatně vyplněnými záznamy o nehodě a možnosti provedení pojistného podvodu. Zkušební provoz byl zahájen 1. října 2009 a má sloužit především jako pomocná ruka motoristovi při dopravní nehodě. Ostrý provoz měl být poté zahájen k datu 30. června 2010, k čemuž ČKP zatím nevydala žádné informace. V případě využití této nabídky se dostaví mobilní technik na místo nehody a pomůže motoristovi se správným vyplněním všech potřebných podkladů jako podklad pro výplatu pojistného plnění. Zároveň zakreslí vznik dopravní nehody a pořídí fotodokumentaci. Nicméně se musí podotknout, že motorista není povinen ze zákona tuto službu využít.⁹⁰

4.2.2 Centrální registr vozidel

ČKP spolupracuje s Ministerstvem vnitra České republiky na výměně dat z daného registru. Je to způsobeno tím, že každé vozidlo má ze zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, povinnost mít uzavřené pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. V rámci této

---

⁹⁰ ZAVADILOVÁ, T. *Pojišťovny od září spouštějí vlastní nehodové centrum*. [on-line]. E15.cz, 2009 [cit. 2011-04-08]. Dostupný z WWW: <<http://zpravy.e15.cz/domaci/ekonomika/pojistovny-od-zari-spousteji-vlastni-nehod-ove-centrum>>

výměny dat ČKP získává informace o vozidlech, jež jsou zaznamenána v registru, a porovnává to s údaji od jednotlivých pojišťoven, které provozují povinné ručení. V případě, že zjistí neexistenci povinného ručení a vozidlo je registrováno, vymáhá ČKP po vlastníkově vozidla určitou peněžní částku.⁹¹

4.2.3 Databáze škod povinného ručení

Databáze škodných a pojistných událostí z povinného ručení je projekt, ve kterém spolupracují ČKP a pojišťovny provozující povinné ručení. Tato databáze je naplněním § 15 odst. 9 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Cílem je možnost výměny informací mezi pojišťovnami o předchozím škodném, popřípadě bezeškodném průběhu pojištění klienta, který mění pojišťovnu. Zavedením této databáze se pojišťovny nesnaží zabránit ve výměně pojistitele, ale chtějí zamezit tzv. „malusové turistice“, kdy klienti po nehodě často měnili pojišťovnu a snažili se tím zabránit navýšení ceny jejich pojistného, protože uváděli v čestném prohlášení nepravdivé informace o škodném průběhu. Také již není potřeba, aby klienti získávali od svého původního pojistitele písemné potvrzení o předchozím průběhu pojištění, vše si zjistí z databáze nový pojistitel sám.⁹²

Pojišťovny během zkušebního provozu, který začal 1. října 2007, nashromáždily do databáze škod povinného ručení 96 % dat od 1. ledna 2000, kdy začala ČKP jako profesní společenství pojišťoven spravovat databázi pojištěných vozidel. Později se výměna dat mezi pojišťovnami přes ČKP rozšířila ještě o výměnu dat o dopravních nehodách s Policií ČR. Díky této spolupráci se české pojišťovnictví může řadit k vrcholné úrovni v Evropě.⁹³ Již v roce 2009 byl plně funkční systém na předávání informací

---

⁹¹ § 15, zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla

⁹² HRADEC, J. *Tisková zpráva k databázi škod z povinného ručení*. [on-line]. Měšec.cz, 1998- 2011 [cit. 2011-04-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/tiskove-zpravy/tiskova-zprava-k-databazi-skod-povinneho-ruceni/>>

⁹³ HRADEC, J. *Tisková zpráva k databázi škod z povinného ručení*. [on-line]. Měšec.cz, 1998- 2011 [cit. 2011-04-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/tiskove-zpravy/tiskova-zprava-k-databazi-skod-povinneho-ruceni/>>

v elektronické podobě od Policie ČR přes ČKP až k pojistitelům, kteří získali v tom roce informace o 99 % šetřených nehodách a fotodokumentaci k 93 % těchto nehod.⁹⁴

4.2.4 Připravované projekty

V rámci pojišťovacího sektoru docházelo a stále dochází k různým jednáním mezi jednotlivými pojistiteli, aby mohli eliminovat rizika, která souvisí s provozováním jejich činnosti. Některé projekty na eliminaci těchto rizik již byly navrženy, ale převážně pro nevhodnou legislativu byly odloženy na pozdější čas. V následujícím textu zmíním projekt Elixír a CAIFIS.

Projekt ELIXÍR je v současné době teprve v počátcích. Jednalo by se o registr, který by představoval tzv. „black list“ pojišťovacích zprostředkovatelů. Databázi by spravovala společnost CCB, která by měla na starost pouze zpracování dat, nikoliv jejich identifikaci. V registru by byly zaznamenány údaje o pojišťovacím zprostředkovateli, jeho pojistných smlouvách a plněních z těchto smluv.

Projekt CAIFIS je naopak projekt, který byl vymyšlen již v minulosti, ale legislativní rámec mu neumožnil vzniknout. Sice se smlouvou podepisuje klient souhlas se zpracováním údajů, ale ty mohou být použity pouze v rámci pojišťovny. V rámci registru by tedy nemohla být zpřístupněna jiným pojišťovnám. Tento registr by byl zaměřen na majetkové pojištění.⁹⁵

4.2.5 Registr pojistných podvodů

Pojišťovny už dlouhou dobu usilují o vytvoření registru, kde by se dala sdílet data zúčastněných pojišťoven o hlášených pojistných událostech, o událostech šetřených

---

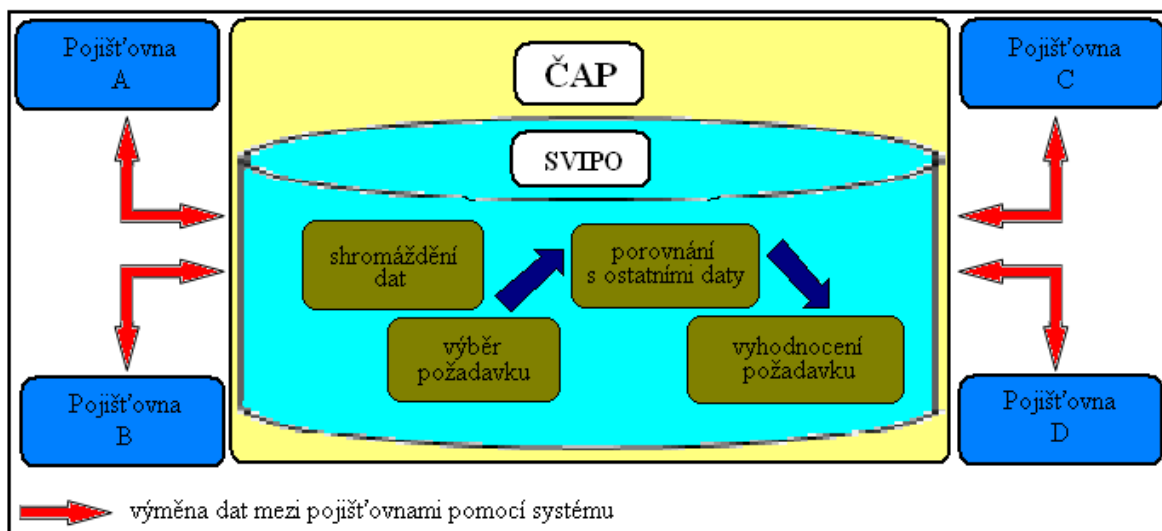
⁹⁴ Výroční zpráva za rok 2009 [on-line]. ČAP, 2010 [cit. 2011-04-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2009.pdf>>

⁹⁵ VALIHOROVÁ, A., *Pojistný podvod a důsledky, které jsou s ním spojeny pro pojistníky a pojistitele* [Diplomová práce], Liberec: Technická univerzita v Liberci, Hospodářská fakulta, 2009. s. 72

a podezřelých z pojistného podvodu a o lidech s nimi spojenými a o pojistných smlouvách. V zásadě je to obdobný registr jako využívají v současné době banky a jiné finanční instituce.

Již několik let se pracuje na přípravě projektu SVIPO, který by shromažďoval data o podezřelých pojistných událostech a který je rozdělen na dvě fáze. První fáze projektu, která je v současnosti ve zkušebním provozu, je pod taktovkou ČKP a jedná se o vytvoření databáze podezřelých pojistných událostí z povinného ručení a částečně z pojistných událostí, které jsou hlášeny z havarijního pojištění. V tomto registru jsou tudíž zaznamenána data o vlastnících motorových vozidel, o identifikátorech vozidel a hlášeních dodaných pojišťovnám. Do konce letošního roku by měla být zkušební verze projektu dokončena a zhodnocena jeho přínosnost pro pojistitele.

V druhé fázi tohoto projektu se počítá s tím, že by již existoval registr, který by zaznamenával data pojistných událostí ze všech druhů pojištění, u nichž je podezření na pojistný podvod. V registru by měla fungovat efektivní správa dat o podezřelých a šetřených pojistných událostech a samozřejmě také o subjektech, které s tím nějak souvisí. Systém by měl fungovat na základě analýzy získaných dat od zúčastněných pojišťoven a minimálně by měl upozornit pracovníky pojišťoven na pokus o vícenásobné vyplacení pojistného plnění. Také každá hlášená pojistná událost, která bude odeslána do systému, bude porovnána na základě přesně určených pravidel s již evidovanými pojistnými událostmi a následně bude podána informace pojišťovně, zda tam není nějaká shoda. V rámci tohoto registru by také měla být vytvořena databáze rizikových klientů, kde by pojistitel obdržel varování na možnost nepravdivého jednání ze strany klienta. Zároveň by se jednodušeji mohly odhalovat organizované skupiny, k čemuž by vedla efektivní výměna informací mezi pojišťovnami. Pojišťovnám by také tento systém ulehčil rozhodování o tom, zda přijmout riziko do pojištění či nikoliv. Jak by mohla probíhat výměna informací mezi pojišťovnami, je zjednodušeně zachyceno na obr. 19.

Obr. 19: Výměna dat mezi pojišťovnami

Zdroj: Vlastní zpracování

V rámci této databáze by se měly shromažďovat informace zejména o:

- Číslo pojistné události
- Druh pojištění
- Typ události
- Datum vzniku události
- Čas vzniku události
- Místo události
- Datum nahlášení
- Výše odhadované škody (Kč)
- Slovní popis události

Informace o zúčastněných osobách by mohly být ve tvaru:

- Likvidátor nebo zástupce pojišťovny (jméno, příjmení a kontakt)
- Pojištěný (jméno, příjmení, rodné číslo nebo IČ, adresa)
- Majitel (jméno, příjmení, rodné číslo nebo IČ, adresa)
- Provozovatel (jméno, příjmení, rodné číslo nebo IČ, adresa)
- Řidič (jméno, příjmení, rodné číslo nebo IČ, adresa)
- Poškozený (jméno, příjmení, rodné číslo nebo IČ, adresa)
- Vozidlo (tovární značka, model, rok uvedení do provozu, stát registrace, SPZ, VIN)

- Adresa nemovitosti (číslo popisné, ulice, město, stát)
- Movité věci (název, popis, cena)

Výsledná zpráva ze systému by mohla být ve tvaru, kdy by byly uvedeny tyto údaje:

- Číslo události dané pojišťovny
- Propojení s jinou pojistnou událostí
- Závažnost tohoto propojení
- Číslo události, která je podobná
- Název pojišťovny, která likviduje událost, jež je podobná

Také je důležité, aby bylo určeno, s jakou frekvencí se budou data do systému zasílat. Nejvhodnější by bylo, kdyby se informace odesílaly v denních, maximálně v týdenních intervalech. Obdobná otázka nastává u časového období, po které by měla být data v systému uchovávat. Postačující v tomto případě by mělo být pětileté časové období, které se mi zdá plně dostačující.

Přínosy vytvoření systému pro pojišťovny:

- sjednocení informační základny,
- rozvoj know – how při šetření pojistného podvodu,
- on-line reporting pro oblast rizika pojistného podvodu,
- prevence v podobě „black-listu“,
- kontrola a reporting vytipovaných ukazatelů,
- možnost hodnocení finanční situace klienta,
- výrazná úspora na straně pojistných plnění,
- omezení vlivu lidského faktoru na zpracování pojistné události a rychlosti jejího vyřízení.

Zmiňovaná výměna dat mezi pojišťovnami však musí být podpořena platnou legislativou, zejména zákonem o pojišťovnictví, zákonem o pojistné smlouvě, v trestním zákoně a dalších souvisejících předpisech. Trestní zákoník se již přizpůsobil možnosti vytvoření daného registru, a to zákonem č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Největší problém v implementaci tohoto projektu v současné době je, že nelze provádět efektivně výměnu

informací mezi pojišťovnami, aniž by se nezasáhlo do ochrany osobních údajů. Vhodné by také bylo, kdyby bylo možné tento registr podezřelých pojistných událostí sloučit s bankovním a nebankovním registrem. To ale opět není možné z důvodu současné platné legislativy.

V souvislosti s ochranou osobních údajů se jedná o zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, kde se zaměříme na § 5 odst. 2E, v němž se uvádí:

e) pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby; takové zpracování osobních údajů však nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života⁹⁶

V zákoně o pojišťovnictví se jedná konkrétně o mlčenlivost, která se v původním zákoně č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví uváděla v § 39 a v současnosti ji nalezneme v zákoně č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví v § 126 až § 128. Z tohoto zákona byl ale na popud Úřadu pro ochranu osobních údajů vyškrtnut paragraf, jenž by se věnoval výměně informací mezi institucemi.

---

⁹⁶ § 5, odst. 2E, zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

5 Možnosti řešení

V této kapitole jsem se rozhodla shrnout poznatky, které jsem zjistila během získávání informací o pojistném podvodu v oblasti právní úpravy, o případech pojistného podvodu a jeho výskytu a o registrech, které se v současnosti na našem trhu vyskytují. Zároveň to chci doplnit o moje možné návrhy, jak zlepšit situaci v těchto oblastech, jež by mohlo vést ke snížení počtu spáchaných trestních činů pojistného podvodu.

5.1 Zhodnocení současného stavu v oblasti pojistných podvodů

Nejdříve se zaměřím na právní úpravu pojistného podvodu jako trestného činu, který v nedávné době zaznamenal velkou změnu v podobě nového trestního zákoníku, který blíže specifikoval tento prohřešek.

Vznik a existenci speciálního ustanovení, které postihuje právě trestný čin pojistného podvodu, lze považovat za velmi přínosné. Výhodou dané právní úpravy se stalo zjednodušené dokazování, kdy již není potřeba prokázat, že druhá strana jednala v omylu a také, že úmyslem pachatele tohoto činu mělo směřovat k jeho obohacení.⁹⁷ Výhodou se bezesporu stalo zpřesnění některých pojmů, které byly dříve nešťastně formulované a vedly k neúplnosti v postihu pojistného podvodu.

Lze jen dodat, že ustanovení o trestném činu pojistného podvodu nemá v popisu pouze funkci, jak lehčeji dopadnout pachatele trestného činu pojistného podvodu, ale působí kladně také v preventivní oblasti.⁹⁸ To je způsobeno především jeho existencí v trestním zákoníku, kde je mu věnován samostatný paragraf, a který se také díky medializaci dostal do širokého podvědomí obyvatel a působí na jejich myšlení jako bariéra proti páčání tohoto trestného činu.

---

⁹⁷ JELINEK, J. *Trestní právo – novelizace v letech 1997 až 1999*. 1. vyd. Praha: Linde, 2000. s. 88.

⁹⁸ DOLEŽALOVÁ, E. *Pojistné podvody a jejich prevence*. [Bakalářská práce]. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko – správní fakulta, 2008. s. 19

Případy pojistného podvodu se vyskytují již od té doby, co existuje pojišťovnictví jako takové, a jsou projevem lidské schopnosti a vynalézavosti, jak se obohatit na úkor jiného subjektu. Podvody nejsou nijak závislé na území, tudíž jsou celosvětovým problémem, se kterým je nutno bojovat a alespoň ho omezovat na výskytu.

V České republice je neproblematičtější oblastí, kde se podvod vyskytuje, pojištění motorových vozidel. Četnost výskytu podvodu je v řádech tisíců případů ročně a podle mého názoru je to způsobeno právě tím, že vozidlo vlastní většina obyvatel naší republiky a lze zde tudíž jednodušeji sklouznout k provedení podvodu s vozidlem. Také mobilita daného předmětu pojištění nahrává možnosti spáchání pojistného podvodu.

Naopak nejméně případů pojistného podvodu bylo odhaleno v rámci pojištění přepravy, které bylo zase výjimečné v tom, že zde byla mnohonásobně vyšší průměrná uchráněná hodnota před vyplacením. To je způsobeno tím, že pokud je dané pojištění v tomto segmentu již sjednáno, vztahuje se na finančně náročný předmět, u kterého mohou vzniknout případně velké škody.

Obdobné lze tvrdit u pojištění majetku a odpovědnosti, kde je přibližně stejná průměrná uchráněná hodnota před vyplacením. Rozdílnost nastává v momentě, kdy se budeme zabývat množstvím těchto případů, které se v současné době blíží k tisíci případů pojistného podvodu, který zaznamenaly pojišťovny. Nejčastěji nastávají pojistné podvody v majetku v období, kdy se v nějaké formě vyskytly na území katastrofické události. To má především za následek časté nadhodnocování skutečných škod a pachatelé pojistného podvodu se tak stávají i lidé, kteří by za jiných okolností k tomuto kroku nepřistoupili. Zároveň je tato oblast pojištění nebezpečná v tom, že nelze nijak konkrétněji určit, jaká výše škod může nastat. Příkladem toho je pojištění odpovědnosti, kdy mohou nastat malé škody, ale také škody, které mají mnohamilionový rozsah, a poškozenému bude vypláceno doživotní odškodné.

V současné době se stává velkým problémem podvod v rámci životního pojištění. Je až neuvěřitelné, co jsou lidé schopni udělat jenom proto, aby získali plnění od pojišťovny. Nejčastěji dochází v rámci životního a úrazového pojištění k sebepoškozování klientů,

kteří se k tomu uchylují jenom proto, aby získali plnění pro sebe nebo své blízké a posloužilo jim případně ke krytí závazků, které již mají z minulosti nebo k zabezpečení svých blízkých. Problémem v této oblasti jsou také padělané lékařské zprávy a zatajování skutečného zdravotního stavu.

V souvislosti s pojistným podvodem se v poslední době mnohem častěji mluví o registru, kde by bylo možné sdílet informace jednotlivých pojišťoven. V této době ale bohužel na našem trhu fungují pouze databáze, které soustřeďují data pro finanční a nefinanční instituce, ale ne pro pojišťovny. Největší problém vytvoření registru pro pojišťovny je způsoben legislativou, která upravuje mlčenlivost v zákoně o pojišťovnictví a zároveň další překážkou pro sdílení dat je zákon o ochraně osobních údajů.

5.2 Návrhy na možné změny situace v pojišťovnictví

V rámci této podkapitoly chci vyjádřit svůj názor k právní legislativě, která vymezuje pojistný podvod, také chci navrhnout možnosti, jak snížit počet odhalených případů pojistného podvodu a na závěr se budu věnovat změnám, které by mohly pomoci ke zřízení databáze pro sdílení informací pro pojišťovny.

Současná právní úprava pojistného podvodu, která vstoupila v platnost 1. ledna 2010, je podle mého názoru plně dostačující. Jako velké pozitivum trestního zákoníku, kde je postihován pojistný podvod, vidím jeho rozšíření v rámci skutků, které musí pachatel provést, aby byl souzen pro trestný čin pojistného podvodu (konkrétně tím mám na mysli formulaci, že již samotná příprava je trestná a že jako podvod lze brát i uvedení relevantních údajů). Mnoho pojišťoven odhalilo podvod již v zárodku, popřípadě před vyplacením a nebyl možný takový postih jako nyní. V tomto zákoníku byly také sníženy horní sazby pro odnětí svobody, které jsou podle mého názoru plně postačující a měly by mít především preventivní účinek.

Otázka ale nastává, jaké provádět úkony a činnosti v pojišťovně, aby nedocházelo k nárůstu počtu případů. Vhodné jsou jistě různá školení pro zaměstnance a osvěta pro širší veřejnost. Dochází tím k informování, že pojišťovna ví o této problematice a snaží se s ní

bojovat. Jako pozitivní také hodnotím systémy, které jsou schopné pojišťovně označit ty smlouvy nebo i události, které vykazují jisté rysy typické pro pojistný podvod a je možné s tímto rizikem pracovat již v předstihu. Protikladem těchto pozitiv jsou ale náklady, které musí pojišťovna vynaložit na šetření těchto případů a zároveň si musí stanovit, jaké případy vůbec bude šetřit, aby se jim vynaložené náklady vrátily alespoň v podobě uchráněné částky před vyplacením.

Jedním z možných nástrojů, jak bojovat s pojistným podvodem, je podle mého názoru vytvoření registru, kde by byla shromažďována různá data pojišťoven. Ta by poté mohla sloužit i jiným pojišťovnám, které by byly členy a přispívaly by do systému. Jistě by se tu mohla naskytnout námitka, že by pojišťovny mohly přijít o konkurenceschopnost kvůli sdílení informací o svých klientech a zároveň kvůli nákladům, které by musely vynaložit na neoprávněné plnění, podle mě to není ale pravda. V případě sdílení dat by nemusely pojišťovny vynakládat tolik financí na neoprávněná plnění, a to by se mohlo částečně promítnout do pojistných sazeb, které by tím pádem mohly snížit. Také výměna informací by vedla k tomu, že pojistník, který má špatný škodní průběh, by nemohl uvádět pojistitele v omyl a nedocházelo by k přílivu podvodníků do těchto pojišťoven, ale spíše k odlivu.

Podle mého názoru by se budoucí registr podezřelých pojistných událostí mohl inspirovat od bankovního a nebankovního registru, protože již v současné době splňují dobře svoji funkci na finančním trhu. Problémem v této době pro vytvoření registru je především legislativa, která neumožňuje tento projekt spustit. Konkrétně se jedná o zákon o ochraně osobních údajů, kdy zpracování osobních údajů nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života a zákonem o pojišťovnictví, kde na popud Úřadu pro ochranu osobních údajů byl vypuštěn paragraf, který se věnoval výměně informací mezi pojišťovacími subjekty. Nevidím důvod, proč by si pojišťovny v rámci své činnosti neměly vyměňovat informace legální cestou, když to dělají již teď, akorát se o tom moc nemluví.

Závěr

Pojistný podvod se stal postupně významným fenoménem pojistného trhu, podvodné jednání je rozšířené do všech jeho segmentů a pojišťovny se stále více snaží zabránit ztrátám, které z takového jednání vyplývají. Využívají nejrůznějších forem obrany i prevence, zveřejňují úspěšnost svých postupů, odkazují na vysoké tresty, které plynou z platného trestního zákoníku.

Diplomová práce se v uvedeném kontextu zabývá nejprve legislativním vymezením pojistného podvodu, který v loňském roce 2010 zaznamenal mnohých změn v rámci trestního zákoníku. Tou největší změnou v rámci tohoto zákoníku bylo rozšíření a zpřesnění výkladu pojmu trestného činu pojistného podvodu, který se již nezaměřuje jen na způsobenou škodu, ale k trestnosti postačí pouze nepravdivé uvedení informací. Obohacující významnou informací bylo zjišťování výskytu počtu případů pojistného podvodu, které pojišťovny vyšetřovaly a zabývaly se jimi. Zajímavé byly částky peněz, které se tímto počínáním ušetřily před vyplacením podvodníkům. Cílem práce se stalo zhodnocení možnosti vytvoření registru pro pojišťovací instituce, kde by mohly sdílet data o klientech, jejich pojistných smlouvách a hlášených škodných událostech.

Z jednotlivých částí diplomové práce vyplynuly především následující dílčí závěry a doporučení, které shrnu v následujících odstavcích.

Velice kladně hodnotím poslední změnu trestního zákoníku, v němž je současná právní úprava pojistného podvodu jako trestného činu postačující, a teď už jenom záleží na tom, jak se k tomu postaví orgány činné v trestním řízení. Pokud by totiž bylo více případů, které by prošly soudním řízením, následně by obdržely trest a byly by aspoň částečně medializovány, mělo by to jistě velký preventivní účinek. Zajímavé bylo také zjištění, jak se stavěli k pojistnému podvodu jako trestnímu činu v dřívějších dobách, kdy původně neměl svoje přímé vymezení v legislativě, ale postupem doby se začlenil nejprve v podobě „obyčejného“ podvodu a až v roce 1997 jako pojistný podvod. S pojmem pojistný podvod nesouvisí samozřejmě jenom trestní zákoník, ale i jiné zákony, které jsem zmínila a u těch nejdůležitějších i vymezila, jakým způsobem tomu je.

Důležitou součástí zjišťování informací o pojistném podvodu hrají statistické údaje o počtech šetřených případů. Jistě není nijak překvapující, že nejčastějším segmentem, kde se páchá pojistný podvod v České republice, jak jsem analýzou prokázala, jsou motorová vozidla. To ale není pravidlem ve všech zemích. Příkladem toho mohou být státy v zámoří, kde se nejčastěji podvodníci soustředí na pojistné podvody v rámci životního pojištění. To vše je způsobeno mentalitou lidí, historickým vývojem a zabezpečením jejich majetku a potřeb. V důsledku toho se také pojišťovny zaměřují především na tu oblast, kde se jedná o obrovské finanční částky a vynakládají nemalé finanční prostředky na různé detekční systémy a vyšetřovatele. Shodnost v páchání pojistného podvodu však můžeme najít. Právě v období velkých katastrofických událostí dochází k velkému počtu škod, které jsou jistě oprávněné, ale zároveň je mnoho z nich nadhodnoceno, popřípadě ještě poupraveno. To je ta chvíle, kdy bez ohledu na to, v jaké části světa se nacházíme, dochází k velkému počtu případů pojistných podvodů v segmentu, který je náhle postižen katastrofou.

V rámci této práce jsem se také zabývala analýzou registrů, které se vyskytují na finančním trhu v rámci České republiky a poskytují informace i o subjektech, které se nenachází na našem území. Tyto registry zajišťují pomocí nejnovějších technologií flexibilní zpracování dat a zároveň zaručují, že s těmito daty nebude neoprávněně manipulováno. Jako nespornou výhodu těchto registrů shledávám fakt, že umožňují zpracovávat neomezené množství informací a tyto informace jsou díky tomu okamžitě dostupné těm, kteří mají právo do tohoto registru nahlížet a zároveň do něho přispívají svými informacemi a daty.

Hlavní význam registru podezřelých pojistných událostí by se mohl stát pro pojišťovnu nejen v odhalování pojistných podvodů, ale také v prevenci vzniku. Pro pojišťovny by bylo jistě jednodušší podvody vyšetřovat a ne jim předcházet, ale z hlediska nákladů je pro ně výhodnější předcházet pojistnému podvodu. To se samozřejmě může projevit už při ohodnocování skutečného rizika, které s sebou přináší klienti při sjednávání smluv a těm, kteří se budou jevit jako riziková, navrhnout vyšší sazbu pojistného. Na základě zjištěných faktů z finančního, resp. pojistného trhu, jsem navrhla přístup k omezení počtu a rozsahu pojistných podvodů formou registru. Podle mého názoru by se budoucí registr

podezřelých pojistných událostí mohl inspirovat od bankovního a nebankovního registru, protože již v současné době splňují dobře svoji funkci na finančním trhu. Kdyby to v budoucnosti povolila i samotná legislativa, bylo by vhodné, aby vznikl centrální registr finančního trhu, kde by se shromažďovaly informace od bankovních subjektů, nebankovních institucí a také od pojišťoven. Sdílení dat a různých informací o klientech by mělo následně vést ke snížení počtu páchaných trestných činů pojistného podvodu.

Seznam použité literatury

Monografie:

DAŇHEL, J., A KOL. *Pojistná teorie*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2005. 332 s. ISBN 80-86419-84-3.

DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 1. vyd. Praha: Ekopress, s. r. o., 2003. 178 s. ISBN 978-80-86929-51-4.

JELÍNEK, J. *Trestní právo – novelizace v letech 1997 až 1999*. 1. vyd. Praha: Linde, 2000. 154 s. ISBN 80-7201-208-8.

JELÍNEK, J.; A KOL. *Trestní právo hmotné – obecná část, zvláštní část*. 2. vyd. Praha: Linde Praha, a. s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2006. 823 s. ISBN 80-7201-630-X.

KONRÁD, Z. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. 3. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. 219 s. ISBN 80-7251-1.

SOLNAŘ, V. *Pojišťovací podvod*. [Studie kriminálně politická]. Praha: Knihovna sborníku věd právních a státních, 1936. 84 s.

Vysokoškolské práce

DOLEŽALOVÁ, E. *Pojistné podvody a jejich prevence*. [Bakalářská práce]. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko – správní fakulta, 2008. 48 s.

JANEČKOVÁ, P. *Lidský faktor v pojišťovnictví*. [Diplomová práce]. Pardubice: Univerzita Pardubice, Ekonomicko – správní fakulta, 2010. 79 s.

STUDENÁ, L., *Pojistný podvod v pojišťovnictví, analýza pojmu a jeho význam pro pojistníky a pojistitele*. [Bakalářská práce], Praha: VŠFS, Katedra Finance a Finanční služby, 2009. 58 s.

VALIHOROVÁ, A., *Pojistný podvod a důsledky, které jsou s ním spojeny pro pojistníky a pojistitele* [Diplomová práce], Liberec: Technická univerzita v Liberci, Hospodářská fakulta, 2009. 92 s.

ZUBOVÁ, K. *Metodika vyšetřování pojistných podvodů*. [Diplomová práce]. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky, 2007. 100 s.

Články

ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Pojistné rozpravy č. 25. Pojistně teoretický bulletin*. 2009, roč. 13, č. 25, s. 3-7, ISSN 0862-6162.

KOTYROVÁ, M. *Pojišťovny podvody netolerují*. *Pojistný obzor*. 2008, roč. 9, č. 1, s. 30-33, ISSN 0032-2393.

KOTRBATÁ, J. *Pojistný podvod mezinárodně*. *Pojistný obzor*. 2001, roč. 2, č. 8, s. 8. ISSN 0032-2393.

Zákony

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestního zákona

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 140/1961 Sb., trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 253/1997 Sb., trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví

Internetové zdroje

Aktuální seznam členů sdružení SOLUS [on-line]. SOLUS, 2011 [cit. 2011-04-09].

Dostupný z WWW: <<https://www.solus.cz/clenove/>>

Aktuální uživatelé BRKI. [on-line]. Czech Banking Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30].

Dostupný z WWW: <<http://www.cbcb.cz/registr.html>>

BUČKOVÁ, V. *K čemu slouží úvěrové registry.* [on-line]. Finance.cz, 2009 [cit. 2011-

03-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/210471-k-cemu-slouzi-uverove-registry-/>>

Centrální registr úvěrů. [on-line]. BusinessInfo.cz, 2010 [cit. 2011-03-29]. Dostupný

z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/bankovnictvi/centralni-registr-uveru/1000464/4014/>>

Centrální registr úvěrů. [on-line]. ČNB, 2003-2011 [cit. 2011-03-27]. Dostupný z WWW:

<http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/centralni_registr_uveru/>

Centrální registr úvěrů. [on-line]. ČNB, 2003-2011 [cit. 2011-03-28]. Dostupný z WWW:

<http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2002/313.html>

Co je úvěrový registr? [on-line]. Společnou cestou [cit. 2011-03-27]. Dostupný z WWW:

<www.spolcest.cz/files/poradna/letaky-spolcest-5.pdf>

Co shromažďuje černá kniha? [on-line]. Centrální registr dlužníků, 2011 [cit. 2011-04-03].

Dostupný z WWW: <<http://www.centralniregistrdluzniku.cz/cerna-kniha-problemove-firmy.htm>>

Dohled nad finančním trhem. [on-line]. ČNB, 2003-2011 [cit. 2010-10-30]. Dostupný z WWW:

<http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/legislativni_zakladna/pojistovny_zajistovny_poj_zprostredkovatele/pravni_predpisy.html>

DOLEČEK, M. *Odpovědnost statutárního orgánu.* [on-line]. BusinessInfo.cz, 2010 [cit. 2010-11-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/odpovednost-statutarniho-organu-opu/1000818/47311/>>

Guidance paper on preventing, detecting and remedying fraud in insurance, October 2006 [online]. IAIS, 2007, [cit. 2010-12-22]. Dostupné z WWW: [http://www.iaisweb.org/temp/Guidance paper on preventing detecting and remedying fraud in insurance.pdf](http://www.iaisweb.org/temp/Guidance%20paper%20on%20preventing%20detecting%20and%20remedying%20fraud%20in%20insurance.pdf)

Havarijní pojištění. [on-line]. Měsíc.cz, 1998-2011 [cit. 2011-01-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/pojisteni/pojisteni-aut/havarijni-pojisteni/pruvodce/>>

Historie sdružení [on-line]. SOLUS, 2011 [cit. 2011-04-08]. Dostupný z WWW: <<https://www.solus.cz/historie-sdruzeni/>>

HRADEC, J. *Tisková zpráva k databázi škod z povinného ručení.* [on-line]. Měsíc.cz, 1998- 2011 [cit. 2011-04-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/tiskove-zpravy/tiskova-zprava-k-databazi-skod-povinneho-ruceni/>>

IAIFA [on-line]. Interanational Association of Insurance Frauds Agencies, 2010 [cit. 2011-04-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.iaifa.org/index.html>>

Informační memorandum BRKI. [on-line]. Czech Banking Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <http://www.cbcb.cz/inf_mem.html>

Informační memorandum NRKI [on-line]. Leasing & Loan Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.llcb.cz/dokumenty.htm>>

Informační memorandum NRKI a BRKI [on-line]. Leasing & Loan Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.llcb.cz/dokumenty.htm>>

Jak funguje registr CERD. [on-line]. Centrální registr dlužníků, 2011 [cit. 2011-04-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.centralniregistrdluzniku.cz/jak-funguje-cerd.htm>>

Jak na zákonné pojištění odpovědnosti [on-line]. Podnikatel.cz, 2007-2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.podnikatel.cz/finance/pojisteni-podnikatelu/jak-na-zakonne-pojisteni-odpovednosti/>>

JINDRA, V. *Neživotní pojištění* [on-line]. UHK, Katedra ekonomie [cit. 2010-11-15]. Dostupný z WWW: <edu.uhk.cz/~jindrvo1/download.php?predmet=pojis&type...file...>

Klíčové charakteristiky BRKI. [on-line]. Czech Banking Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.cbcb.cz/registr.html>>

Legislativa [on-line]. Ministerstvo vnitra České republiky, 2010 [cit. 2011-01-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/web-legislativa.aspx>>

Milníky v činnosti sdružení [on-line]. SOLUS, 2011 [cit. 2011-04-08]. Dostupný z WWW: <<https://www.solus.cz/milniky-v-cinnosti-sdruzeni/>>

Nemocenské pojištění [on-line]. Česká republika, 2010 [cit. 2010-12-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.czech.cz/cz/67044-nemocenske-pojisteni>>

NRKI [on-line]. Leasing & Loan Credit Bureau, 2011 [cit. 2011-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.llcb.cz/index.htm>>

Odpovědnost při výkonu povolání. [on-line]. ABC Pojištění, 2009 [cit. 2010-11-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.abcpojisteni.cz/pojisteni-odpovednosti-pri-vykonu-povolani-b>>

Odpovědnost za vadu výrobku. [on-line]. Business Center, 2010 [cit. 2010-12-03]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/odpovednost-vada-vyroбку/zneni.aspx>>

Odpovědnost zasilatele [on-line]. Česká pojišťovna, 2008-2010 [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskapojistovna.cz/dopravce.html>>

Odpovědnost zasilatele [on-line]. Česká pojišťovna, 2008-2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskapojistovna.cz/dopravce.html>>

Ochrana osobních údajů [on-line]. SOLUS, 2011 [cit. 2011-04-09]. Dostupný z WWW: <<https://www.solus.cz/ochrana-osobnich-udaju/>>

Penzijní připojištění [on-line]. Finanční vzdělávání, 2007 [cit. 2010-11-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.financnivzdelavani.cz/webmagazine/page.asp?idk=279>>

Pojištění CK [on-line]. Pojištění, 2010 [cit. 2010-12-03]. Dostupný z WWW: <<http://pojisteni.ck.cz/>>

Pojištění domácnosti [on-line]. Online pojištění domácnosti, 2010 [cit. 2010-11-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.online-pojisteni-domacnosti.cz/>>

Pojištění domácnosti a nemovitosti. [on-line]. Měsíc.cz, 1998-2010 [cit. 2010-11-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/bydleni/pojisteni-domacnosti-a-nemovitosti/pruvodce/>>

Přeprava [on-line]. SFinance.cz, 1996-2007 [cit. 2010-11-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.sfinance.cz/firmy-a-podnikani/informace/ostatni-pojistne-produkty/preprava/>>

Přístup do registru dlužníků. [on-line]. Centrální registr dlužníků, 2011 [cit. 2011-04-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.centralniregistrdluzniku.cz/pristup-do-registru-dluzniku.htm>>

Sbírka zákonů. [on-line]. MVČR, 2010 [cit. 2010-12-07]. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>

Trestní zákon č. 86/1950, Sb., [on-line]. LexDATA, 2002-2007 [cit. 2010-03-12]. Dostupný z WWW: <http://lexdata.abcsys.cz/lexdata/sb_free.nsf/c12571cc00341df10000000000000000/c12571cc00341df1c12566d40071a41a?OpenDocument>

Trestní zákon. [on-line]. Encyklopedie o právu, 2010 [cit. 2010-12-07]. Dostupný z WWW: <http://iuridictum.pecina.cz/w/Trestn%C3%AD_z%C3%A1kon>

Úrazové pojištění. [on-line]. Měsíc.cz, 1998-2010 [cit. 2010-12-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/pojisteni/urazove-pojisteni/pruvodce/>>

VÁVROVÁ, E. *Myslivecká odpovědnost.* [on-line]. Svět myslivosti [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: <<http://svetmyslivosti.silvarium.cz/content/view/1156/>>

Veřejný registr dlužníků. [on-line]. Centrální registr dlužníků, 2011 [cit. 2011-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.centralniregistrdluzniku.cz/centralni-registr-dluzniku.htm>>

Výroční zpráva za rok 2009 [on-line]. ČAP, 2010 [cit. 2011-04-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.ckp.cz/onas/vyrocnizpravy/2009.pdf>>

Zákonné pojištění [on-line]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=IPB062>>

Zasílatelství [on-line]. Hospodářská komora České republiky, 2009 [cit. 2010-11-17]. Dostupný z WWW: http://www.socr.cz/assets/aktivita/informacni-misto-pro-podnikatele/05_zasilatelstvi.pdf

Zásilky [on-line]. Marsh Česká republika, 2010 [cit. 2010-12-05]. Dostupný z WWW: <http://www.marsh.cz/risk/zasilek/index.php>

ZAVADILOVÁ, T. *Pojišťovny od září spouštějí vlastní nehodové centrum*. [on-line]. E15.cz, 2009 [cit. 2011-04-08]. Dostupný z WWW: <http://zpravy.e15.cz/domaci/ekonomika/pojistovny-od-zari-spousteji-vlastni-nehod-ove-centrum>

Zemědělské pojištění [on-line]. Pojisteniprokazdeho.cz, 2010 [cit. 2010-12-12]. Dostupný z WWW: <http://www.pojisteniprokazdeho.cz/pojisteni-podnikatelu/zemedelske-pojisteni>

Žadatelé o členství [on-line]. SOLUS, 2011 [cit. 2011-04-09]. Dostupný z WWW: <https://www.solus.cz/zadatele-o-clenstvi/>

Životní pojištění [on-line]. Pojištění, 2010 [cit. 2010-11-15]. Dostupný z WWW: <http://pojisteni-zivotni.info/>

Seznam příloh

Příloha A: Přehledy statistik pojistného podvodu v České republice (3 strany)

Příloha B: Seznam současných členů BRKI, NRKI a SOLUS (3 strany)

Příloha A: Přehledy statistik pojistného podvodu v České republice

Tabulka 1: Přehled pojistného podvodu v kategorii pojištění vozidel

rok	počet případů	uchráněná hodnota před vyplacením (v tis. Kč)	průměrná uchráněná hodnota na jeden případ (v tis. Kč)
2010	3 211	302 904	94,33
2009	3 110	358 585	115,30
2008	3 510	347 484	99,00
2007	3 359	269 593	80,26
2006	3 947	249 049	63,10
2005	2 341	267 060	114,08

Zdroj: Vlastní zpracování z dat ČAP

Tabulka 2: Přehled pojistného podvodu v kategorii pojištění přepravy

rok	počet případů	uchráněná hodnota před vyplacením (v tis. Kč)	průměrná uchráněná hodnota na jeden případ (v tis. Kč)
2010	21	6 353	302,52
2009	28	3 803	135,82
2008	11	1 875	170,45
2007	15	4 955	330,33
2006	14	29 815	2 129,64
2005	4	27 092	6 773,00

Zdroj: Vlastní zpracování z dat ČAP

Tabulka 3: Přehled pojistného podvodu v kategorii pojištění majetku a odpovědnosti

rok	počet případů	uchráněná hodnota před vyplacením (v tis. Kč)	průměrná uchráněná hodnota na jeden případ (v tis. Kč)
2010	967	268 517	277,68
2009	817	237 868	291,15
2008	595	168 375	282,98
2007	654	216 617	331,22
2006	559	183 944	329,06
2005	506	205 744	406,61

Zdroj: Vlastní zpracování z dat ČAP

Tabulka 4: Přehled pojistného podvodu v kategorii pojištění osob

rok	počet případů	uchráněná hodnota před vyplacením (v tis. Kč)	průměrná uchráněná hodnota na jeden případ (v tis. Kč)
2010	943	47 213	50,07
2009	523	30 672	58,65
2008	690	32 919	47,71
2007	520	32 803	63,08
2006	253	29 918	118,25
2005	480	46 094	96,03

Zdroj: Vlastní zpracování z dat ČAP

Tabulka 5: Přehled pojistného podvodu ve všech segmentech pojištění

Rok	počet případů	uchráněná hodnota před vyplacením (v tis. Kč)	průměrná uchráněná hodnota na jeden případ (v tis. Kč)	počet stíhaných a vyšetřovaných osob Policíí ČR
2010	5 142	624 987	121,55	334 *
2009	4 478	630 928	140,90	429
2008	4 806	550 653	114,58	408
2007	4 548	523 968	115,21	582
2006	4 773	492 726	103,23	496
2005	3 331	545 990	163,91	489

* údaj uvedený k 31. 11. 2010

Zdroj: Vlastní zpracování z dat ČAP

Příloha B – Seznam současných členů BRKI, NRKI a SOLUS

Aktuální členové BRKI:

- BRE Bank S. A.
- Citibank Europe plc, organizační složka
- Česká spořitelna, a. s.
- Českomoravská stavební spořitelna, a. s.
- Československá obchodní banka, a. s.
- Evropsko-ruská banka a. s.
- GE Money Bank, a. s.
- Hypoteční banka, a. s.
- Komerční banka, a. s.
- LBBW Bank CZ a. s.
- Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s.
- Oberbank AG pobočka Česká republika
- Raiffeisen stavební spořitelna a. s.
- Raiffeisenbank a. s.
- Raiffeisenbank im Stiftland eG pobočka Cheb, odštěpný závod
- Stavební spořitelna České spořitelny, a. s.
- UniCredit Bank Czech Republic, a. s.
- Volksbank CZ, a. s.
- Waldviertler Sparkasse von 1842 AG
- Wüstenrot hypoteční banka, a. s.
- Wüstenrot-stavební spořitelna a. s.

Zakladatelské společnosti sdružení LLCB, z. s. p. o. a členové NRKI:

- ČSOB Leasing, a. s.
- GE Money Auto, s. r. o.
- GE Money Bank, a. s.
- s Autoleasing, a. s.
- Santander Consumer Finance a. s.

- ŠkoFIN, s r. o.
- UniCredit Leasing CZ, a. s.

Další společnosti, které jsou členy NRKI:

- AGRO LEASING Jindřichův Hradec, s. r. o.
- CETELEM ČR, a. s.
- COFIDIS s. r. o.
- Credium, a. s.
- Diners Club CS, s r. o., organizační složka
- DS Leasing, a. s.
- Essox s. r. o.
- Factoring České spořitelny, a. s.
- FLEXICAR carmanagement, s. r. o.
- Home Credit a. s.
- IMPULS – Leasing – AUSTRIA s. r. o.
- PROFI CREDIT Czech, a. s.
- PSA FINANCE ČESKÁ REPUBLIKA, s. r. o.
- Raiffeisen – Leasing, s. r. o.
- RCI Financial Services, s. r. o.
- S MORAVA Leasing, a. s.
- SG Equipment Finance Czech Republic s. r. o.
- Toyota Financial Services Czech s. r. o.
- UNILEASING a. s.

Členové SOLUS:

- ALD Automotive s. r. o.
- Banco Popolare Česká republika, a. s.
- BRE Bank S. A., organizační složka podniku
- CCS Česká společnost pro platební karty s. r. o.
- CETELEM ČR, a. s.
- Citibank Europe plc, organizační složka

- COFIDIS s. r. o.
- Credium, a. s.
- Českomoravská stavební spořitelna, a. s.
- Československá obchodní banka, a. s.
- Český Triangl, a. s.
- ČSOB Leasing, a. s.
- E.ON Česká republika, s. r. o.
- ESSOX s. r. o.
- GE Money Auto, s. r. o.
- GE Money Bank, a. s.
- Home Credit a. s.
- Komerční banka, a. s.
- LBBW Bank CZ a. s.
- MAKRO Cash & Carry ČR s. r. o.
- MobilKom, a. s.
- Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s.
- PROFI CREDIT Czech, a. s.
- Raiffeisenbank a. s.
- Raiffeisen stavební spořitelna a. s.
- RCI Financial Services, s. r. o.
- RWE Zákaznické služby, s. r. o.
- Santander Consumer Finance a. s.
- s Autoleasing, a. s.
- Telefónica O2 Czech Republic, a. s.
- T-Mobile Czech Republic a. s.
- UniCredit Bank Czech Republic, a. s.
- UniCredit Leasing CZ, a. s.
- VB Leasing CZ, spol. s. r.o.
- VLTAVÍN leas, a. s.
- Vodafone Czech Republic a. s.
- ZUNO BANK AG, organizační složka